

# ՐԱՏԵՒԱՄԱ

## THE RAHNUMA

Telephone: Ashland 1461

A BI WEEKLY PAPER

Annual Subscription \$3.00

Published by H. K. Krikorian, 180 Lexington Ave., New York, N. Y.

Entered as second-class matter August 15, 1924, at the Post Office at New York, N. Y. Under the Act of March 3, 1879.

Vol. X. No. 21, October 13, 1928

Ճիւղ 10, Նո. 21, Հոկտեմբեր 13, 1928

### ՊԷՆՏ Ի ՄԱՆՍՈՒՍԼԱՐ

ՄԻԼԼԵԹՓԵՐՎԵՐԼԻՓ ՄԻ,

ՄԻԼԼԵԹՓԵՐՎԵՐԼԻՓ ՄԻ

Գատիմ Բօմատա էհալի մէվճուտ օլան իւլաւարտան օսանտըլարընտա հիւքիւմէթ ֆէթհ էթտիքլէրի մէմլէքէթլէրտէն եէնի իւլաւար կէթիւրիւրէր իտի: Նիհայէթ միլլէթին իմփէրաթօրը օլան զաթը Ալլահ տէյու իլան էյլէտիլէր, վէ հէր թախթա օթուրան իմփէրաթօրա էհալի սէճտէ էտէրէք, Ալլահլարընը տա թազէլէրլէր իտի:

Իլան ը հուրրիյէթտէն սօնրա պիր կիւն թիւրքիանըն Մէպուսլարընտան պիրի իլէ գօնուչուր իքէն օ պանա տէտի քի «Պիզ ասըն կիտիլինի անլատըզ: Պիր գալմըն գուվլէթի նէ տինտէ, նէ ախլագտա, նէ պաշգա շէյտէ տիր, անճագ միլլիյէթ հիսսինտէ տիր: Պինաէն ալէյհ պիզ շիմտէն սօնրա թիւրքիւլիւ թէրվիճ էտէճէյիլ:» Ֆիլվազը տա պու կիւն ասըն, էվրօփատա օլտուն, Ասիատա օլտուն, հաթթա Աֆրիգատա պիլէ, ասըն իլահը միլլիյէթ տիր: Հէր քէս քէնտի միլլէթինին մէնֆաաթընը թագըլ էտիյօր վէ քէնտի միլլէթի ուղուրունա հէր շէյի վագֆ էթմէյէ հազըր տըր:

Պու հալ պիզիմ միլլէթիմիզ արասընտա տա իլէրի կիթմէքտէ տիր:

Պիր էրմէնի կէնճ իլէ գօնուչուրքէն օ պանա, «Պէնիմ տինիմ տէ, իմանըմ տա, Ալլահըմ տա Միլլէթիմ տիր» տէտի, վէ զաննըմըզճա կէնճլէրիմիզին էփէյի գըսմընըն դաւամանիք պու տըր: Նիշէ կէնճլէրիմիզ էճտատլարընըն

իպատէթ էթտիյի Ալլահա ինանմամագ շէօյլէ տուրսուն անա հագարէթ վէրմէյի պիր մարիֆէթ զանն էտիյօրլար: Կէշէն կիւն Ազգային զազէթալարըմըզն պիրինտէ պիր օրիորդ իլէ խոստովանահայրը օլան վարդապետ արասընտա քի ըէզիլանէ պիր հիքեայէ եազըլմըլ իտի: Անըն էն զիյատէ քիրլի պիր գըսմընա կէթիւրիպ Յիսուսըն իսմինի գօյմուչլար իտի: Պու եազընտա Սիւրիատան ալտըլմըլ պիր մէքթուպտա օլ քէօյիւ զիյարէթ էտէն պազըր բուհանի պաշտօնեալարըն վէրտիյի ֆիքրլէր շու սուրէթտէթարիֆ էտիլմիշ իտի: «Պիզիմ միլլէթիմիզին տիւշկիւնլիւլիւնիւն սէպէպ ի էվլէլի Ինճիլի թալիմ տիր: Պիզ կէօրիւյօրըլ քի միլլէթսսէր օլան հիւքիւմէթլէր քէնտի էվլատլարընը տիւշմէնէ գարշը ինթիգամ բուհու իլէ պէօյիւտէնլէր տիր: Պու սէպէպտէն պիզ չօճուչլարըմըզ անճագ վրէժ թալիմ էթմէլի իզ»: Վէ շու պիր հագիդաթ տըր քի, պու կիւն միլլէթիմիզ արասընտա վար էօյլէլէր քի, էրմէնիճէ պիլմէյէն, էրմէնի թարիխինէ վագըֆ օլմայան, էրմէնի քիլիսէսինտէն պաշգա պիր քիլիսէյէ ազա օլան քիմսէլէրի Գիւրտտէն վէ Տաճիկտէն զիյատէ միլլէթէ մուզիրր պիր ունսուր սայարլար, լաքին Ալլահա վէ Գրիստոսա ինանմայըլ քիլիսէ հիւզիւ կէօրմէյէն, պէլքի ախլագ վէ սիւրէթճէ տէ տիւշկիւն օլանլարը միլլէթի սէվտիքլէրի իշիւն միլլէթին խասս էվլատը սայարլար:

Պունլար վէ պունլարա միւմասըլ պիր չօզ վագըլար կէօսթէրիյօր քի միլլէթիմիզ արասընտա միլլէթիքլէրլիք՝ միլլէթիքլէրէսթիք սուրէթինի ալմագտա տըր, վէ միլլիյէթ հիսսի իլահլանտըրըլլօր:

Փէրէսթի: Եանի թափընմագ ատէմին պիր

չէյի տիկէր հէր շէյտէն երեւոյնք թուրուպ, քէն տի մուհապպէթ վէ սատապաթընը անա միւն-հասըր գըլմասը տըր: Մէսէլա Ալլահփէրէսթ-լիք՝ Ալլահը պիւթիւն գալպտէն, պիւթիւն ֆի-քերտէն վէ պիւթիւն գուվլէթլէ սէվիպ՝ տիկէր ճիւմլէ մուհապպէթլէրի պուռնա թապի գըլմագ տըր: Նէֆա-փէրէսթլիք նէֆաի տիկէր հէր շէ-յէ հաթթա Ալլահա վէ անըն իրատէթիւնէ ֆաիթ թուրմագ տըր: Օ հալտա նէֆա ատէմին Ալլա-հը օլուր: Մալ փէրէսթլիք՝ սէրվլէթի հէր շէյէ ֆաիթ թուրմուպ ճիւմլէ գուվլէթիւնի սէրվլէթ գազանմաղա վազֆ էթմէք տիր: Օ հալտա սէր-վլէթ ատէմին Ալլահը օլուր: Իմտի հէր նէ շէյ-քի ատէմին էն երեւոյնք մուհապպէթ վէ սատա-գաթ մատտէսի օլուր, վէ տիկէր հէր շէյ օնա ֆէտա էտիլմէք իճապ էտէրսէ օ շէյ օլ ատէմին Ալլահը օլուր վէ քէնտիսի օնա փէրէսթլիք օլուր:

Պու կիւն արամըգտա միւլէթի հիսսի մա-էթ թէէսսիւֆ միւլէթփէրվէրլիքտէն չըգըպ միւլէթփէրէսթլիք շէքլիւնի արմագտա տըր:

Միւլէթփէրվէրլիք՝ միւլէթի սէվմէք տիր: Միւլէթի սէվմէք տիր իսէք, միւլէթի վերա-ցական պիր պէտէն մագամընտա սէվմէք տէյիւ, իլլա օնու թէշքիւ էտէն ֆէրտլէրի սէվմէք տիր: Միւլէթին չօճուզլարընըն թէրպիյէսինէ, կէնճ-լէրինին թէրազգըսընա, հէր սընֆընըն սաա-տէթի հալինէ, քէտէրլիւլէրին թէսէլիսինէ, հէր պիր ֆէրտլինին էյի ատէմլէր օլմասընա քէնտի իզթիտաըմը տաիրէսինտէ խըտմէթ էթմէք վէ անըն անանաթընա հիւրմէթ էտէրէք մագի-նին զիբըրին վէ պիզէ միրաս պրապտըզլարը ֆազիլէթլէրի մուգատտէս հըֆը էթմէք տիր: Անըն հայաթընըն հէր պիր տաիրէսինտէ երեւ-սէք օլան հիսսիյաթը թէշվիք էթմէք վէ էտնա թէէսիւրաթտան անը վիգայէ էթմէք տիր:

Միւլէթ փէրէսթլիք իսէ, միւլէ հայաթ ի-չիւն քէնտի ազլըմըգա թէշքիւ էթտիյիմիզ սիյասի եա պաշգա կէօնէ պիր մահտուտ թա-սավվուր ուղըռնա միւլէթի թէշքիւ էտէն ֆէրտ-լէրին տիկէր հիսսիլէրինի ֆէտա էթմէք տիր: Ֆէրտլէրի, քիւսէյի, տինի վէ տիկէր թէշքի-լաթը վէ թէսավվուրաթը, ճիւմլէսինի օլ թէ-սավվուրըն իճրասընա վասըթալար մագամըն-տա գուլլանմագ տըր:

Պու կիւն միւլէթիմիզ պու թէշլիքէ էօնիւն տէ տուրույօր: Աղգայնականութիւնը էրմէնի իչիւն հէր շէյտէ հէր շէյ սայմագ, սիյասիյա-թը էն երեւոյնք զայէ վէ խօտպիւնանէ ինթիգամ տուլըռնուըն էն նէճիպ հիսսիյաթ սայմագ,

Ալլահը վէ ֆրիստոսը թահգիր էտիպ, յեղա-փոխական հերոսլարը իլահլանտըրմագ մօտա հիւքմիւնէ կէշիյօր:

Իմտի ալըգ պուլուռնալըմ: Միւլէթիմիզ էճ-տատըմըզն էպէտի Ալլահա վէ պէշէրիյէթին եէթթա ինէլասըեարը օլան Յիսուս ֆրիստոսա հիւրմէթ վէ մուհապպէթլէ իգամէ էթտիլէրի մուգատտէս մէզհապլար իւզէրինտէ պաշգա եէ-նի պիր Ալլահա փէրէսթլիք օլմամալը տըր: Պուռնան պաշգա իլահ հէր քիմ վէ հէր նէ օլուր սա օլուռն անըն օլ մուգատտէս մագամընը զասպ էթմէսինէ միւսաատէ էթմէյէճէյիզ: Պու կիւն պիզլիմ փէրէսթլիք օլաճաղըմը Ալլահ՝ էճտատըմըզն Առաքեալարտան էօյրէնիպ պի-զէ թէլլիւն էթտիլէրի էպէտի Ալլահ վէ շիւրին-զէպան շաիրլէրիմիզին իսմինի թէմճիտ էթտիլէ-րի Յիսուս ֆրիստոս տըր:

Իմտի կէրէք Առաքեալական կէրէք Աւետա-րանական քիւսէլէրին մուգատտէս վագիֆէ-սի արամըգտա եէնի իլահլարըն գուհուրընա մէյտան վէրմէյիպ, Միւլէթիմիզի՝ ֆրիստոս-տան էօյրէնտիյիմիզ մուհապպէթլէ սէվմէք տիր: Արամըգտա՝ միւլէթփէրէսթլիք տէյիւ, իլլա հագիգի միւլէթփէրվէրլիք թէշվիք էթ-մէք տիր:

Էրմէնինին պիր Ալլահը վար.— Յիսուս ֆրիստոստա միւնքէշիֆ օլան էպէտի Ալլահ վէ անա փէրէսթլիք օլաճաղըզ պիր միւլէթիմիզ վար վէ անը վէ անըն հէր պիր սընֆընը Յիսուս ֆրիստոսըն մուհապպէթի իլէ սէվիպ՝ մու-գատտէս անանաթընը հիւրմէթ իլէ հըֆը էտէ-ճէյիզ, վէ հէր պիր շայըն հագիգի ատէմ օլմա-սընա վագիֆը նէֆա էտէճէյիզ:

Յ. Գ. Գ.

#### ԱՄԷՐԻԳԱՏԱ ՐԷԻՍ ԻՆԹԻՆԱՊԸ

Պու արատա Մ. Ամէրիգա էհալիսինին նա-զարը տիգըպթը էն զիյատէ ռէիս ինթիլապը մէսէլէսի իլէ օլրաշըյօր: Պու ինթիլապտա պէլ-լի պիր շէյ շու տըր քի հէր իքի նամըգտ տէ մուգթէտիր վէ շէրէֆլի գաթլար տըրլար: Հու-վըր՝ մուհարէպէ էսնասընտա կէօսթէտիյի զէքեա վէ խտարէճէ գուվլէթլէ վէ թիճարէթ նաղըրը մագամընտա իպրազ էյլէտիյի իզթի-տար վէ էհլիյէթլէ վէ շաիսի սիրէթինին ալա-լըղըլա ճիւմլէսին հիւրմէթլինէ շայէսթէ օլմուշ պիր գաթ տըր: Սմիթհ տաիի Նիւ Շօրը էյա-լէթինտէ տէրիւհտէ էթտիյի հիւքիւմէթ մէմու-



## ՐՈՒՀԱՆԻ ՀԱՅԱԹ

### ԳՈՒՎՎԵԹ ՎԵՐԷՆ ՔՐԻՍՏՈՍ

Ամէրիգանըն Շարգընտա պուլունան Հայ Աւետարանական քրիստէյներն վաղըլարը հէր սէ նէ Հոկտեմբերտէ պիր արայա կէլիպ՝ ըուհանի միւթալէալարա վէ տուայա իքի կիւն սարֆ էտէրլէր: Պու մէճլիս պու սէնէ Հոկտ. 3-տէ Նիւ Եօրգտա իճրա էտիլտի:

Պու իճթիմալարտա միւթալէա վէ տուալարա էսաս մագամընտա Պօղոս առաքեալըն շու քէլամը եանի, «Պանա գուվվէթ վէրէն Քրիստոսլէ հէր շէյէ գատիր իմ», ալէթ ինթիխապ էտիլմիշ օլուպ, պիւթիւն միւթալէալարը պու Փիքը իտարէ էյլէմիշ տիր:

Քրիստէյն վէ քրիստէյնին մէմուրլարընա հէվալէ էտիլէն իշլէր անճագ միւթիւնլէրին տէրու-նինտէ եաշայան Քրիստոսուն գուվվէթի իլէ իճրա էտիլէպիլի: Վաղըլար քէնտի վաղըլարընը հաղըրլամագտա, տուա մէճլիսլէրինի իտա-րէ էթմէքտէ, ճէմաաթ արասընտա պուլունան միւթիւնլէրի վէ կէնճ նէսլի թալիմ էթմէքտէ, քրիստէյն կէլմէյնլէրի վէ իմանլարընը զայ էթ միշ օլանլարը իրշատ էթմէքտէ, չօպանլարըն քէնտի իշլէրինտէ մարուզ օլտըլարը միւթիւ-լարը հալլ էթմէքտէ, քրիստէյներն պիրիպիր-լէրի իլէ, Աւետարանչական Ընկերակցութիւն իտարէսլիլէ, մուհաճէրէթտէ պուլունան Աւե-տարանական քրիստէյներ վէ Լուսաւորչական քրիստէ իլէ օլան ալաղալարընտա չօպանլարըն գարշըրնա չըգան միւթէատտիտ մէսէլէլէր միւթաքէրէ էտիլիպ, հէփ պու միւնասէպէթլէր-տէ մէգքիւր մէպտէնին նէ սուրէթլէ թաթպըգ էտիլէճէյի միւթալէա էտիլտի: Վէ հէփ պու միւթաքէրէլէրտէ գուվվէթ մէնպար օլան Քրիստոսըն հուզուրը թէէքիտ էտիլմէքլէ, ճիւմլէ իւզէրինտէ փէք խօշ վէ միւթասիւր պիր նէթիճէ հասըլ էտիլտի:

Իքինճի կիւնիւն աղշամընտա ումում ճէմաաթ պիր տուա ճէմիյէթիւնէ տալէթ էտիլմիշ օլուպ, անտէ հաղըր պուլունան պէօյիւք պիր ճէմաաթ իլէ միւթասիւր պիր ըուհանի խըտմէթ իճրա էտիլտի: Անտէ տախի միւնաֆիւր չօպան-լար միւնասիւպ մատտէլէր իւզէրինէ զըսա վէ միւթասիւր նասիհաթլարտա պուլունտուլար:

Պու գօնֆէրանլար իշլիւն իթթիխապ էտի-լէն մէպտէ չօպանլար իշլիւն օլտըլը կիպի հէր

պիր Ֆէրտ իշլիւն տախի մուվաֆըգ պիր գանուն տըր:

Հէր առէմ հայաթ միւնահատէսինտէ հէր կիւն պիր չօգ միւթիւլար վէ հալլ էտիլէճէք պիր չօգ ամէլի մէսէլէլէրէ թէսատուֆ էտի-յօր: Պու ահվալ արասընտա օլ մէսէլէլէրի հալլ էտէպիլէճէք եէկեանէ անախթար Քրիստոսըն հայաթընտա մէվճուտ տըր: Իմտի Քրիստոսը պուլան վէ քէնտիսի տէ անըն հայաթընտա եա-շայան քիմսէ, հայաթըն գուվվէթ մէնպարնա մալիք օլմուշ օլուր: Վէ պու գուվվէթ իլէ հէր շէյէ մուգթէտիր օլուր:

### ՄՈՒՎԱՅԱԳԻՅԵԹԻՆ ՍԸՐՐԸ

ԵՃԼ տարիւֆիւնունընըն ըէիսի Տօգթ. էյնճըլ՝ մէքթէպէ եէնի կէլմիշ օլան Ֆրէշմէն սընֆ շակիրտլէրէ իրատ էթտիլի պիր նութգտա տէմիշ տիր:—

«Պու տարիւֆիւնունը թէէսիս էտէնլէրին մագստիւնին միւթէմմէլ պիր սուրէթտէ իճրա էտիլէպիլմէսի իշլիւն, թալէպէ պուրայա քէս-քին պիր Փիքը, ալըգ պիր միւթէխայիլէ, միւթ-քիլարա դալիպ օլան պիր իրատէթ վէ սաղլամ վէ ճիտտի պիր սիրէթ իլէ կէլմիշ օլմալը տըր-լար: Վէ միւնէվվէր Քրիսթիանլըգ թալէպէնին նազար ը տիգդաթընը ճէլպ էտէճէք իսէ, պու շունըն իշլիւն տիր քի, օ հաղիգաթ իւզէրինէ միւթասէս տիր, հաղիգաթ թալիպ տիր, վէ անըն հաղըրնտա ճէրէյան էտէն գըզկըն միւ-ճատէլէլէրտէն սօնրա, հալա անըն էսասի մէպ-տէլէրի սապիթ վէ սարսըլմագ տուրույօր:»

Րուզվէթին զիքրինէ թէլքիլ օլունմուշ օ-լան պիր Ֆէննի ճէմիյէթ պու եաղընլարտա իւշ մէշհուր գաթլարա մէտալիօն թէվտի էյլէմիշ օլուպ, պունլարտան պիրիսի Ամէրիգանըն սա-պըգ խարիճիյէ նաղըրը օլան մարուֆ Մր. Չար-լըս Հիւզ, տիկէրի գուշլար իւզէրինէ մալիւմ էսէրլէրի իլէ մէշհուր օլան Տօգ. Չէփմէն վէ իւշիւնճիւսի Չարլս Լինտպէրկ տիր: Լինտպէր-կի տիկէր իքի մէշհուր գաթլար սընֆընա գօ-տուգլարընըն սէպէպիւնի իյգահ էտէրքէն տէ-միշլէր տիր, «Լինտպէրկ՝ կէնճլէրի իրշատ վէ Ամէրիգանըն սիրէթիւնի թէրվիճ էթմէքտէ կէօթէրտիլի լիյազաթ իշլիւն պու մէտալիօն վէ ըլմիշ տիր:» Ճէսուր, աֆիֆ վէ գէքի հայաթը իլէ, վէ հէր թարաֆտան փարայը սէնա էտէն

պիր նէսլ արասընտա քէնտինէ թագտիմ օլու-  
նան միլիօնլարնա տօլարլարը վէ խօտպինանէ  
չան ու չէօհրէթի րէտտ էտիպ թէմիզ պիր էօմր  
եաշատըղը իչիւն քէնտինի պու պէօյիւք զաթ-  
լար իլէ պէրապէր իզգէթլէմիշ տիրլէր:

# ՄՈՒԽԱՊԵՐԱԹ

ԻԼԻՔ ՄԵՔԹԵՊ ԷՕՄՐԻԻՄ  
Բ.

Իլք մէքթէպ հայաթըմըղըն էյլէնճէլի ճի-  
հէթլէրի տէ վար իտի: Խալֆա չօճուգլարա խի-  
թապէն թօհաֆ իպարէլէր վէ սըֆէթլէր վէրիւր  
իտի: Սէֆիլիճէ տուրուպ եարամաղըղէ էտէնլի-  
րէ «կամցուկ սատանայ», իսմի վէրիւր, ահմադ-  
նա օլուր իսէ «գաֆասը պէօյիւք պէյնի պօշ»  
գուլաղընտան թութ չիֆթէ գօշ» տէր իտի: Տա-  
հա րահաթսըղ օլան չօճուգլա, «Շունա պազ չու-  
նա, աճէպա նէ» չէյթանլըղ տիւշիւնիւյօր, չէյ-  
թանլար տա պուլնտան դօրգար պիր օյուն է-  
տէր տէյու» պաղըրըր իտի:

Տէյնէյի էլիմիզէ վուրուր իտի, ալէլ ու-  
մուճ իքի պիր ավուճա իքի տէ օլ պիր էլէ վու-  
րուր իտի: Տայազ եէմէգտէն կիւն կէչիւմէք  
նատիր վուգու պուլուր իտի: Գօնուշտըն՝ տա-  
յազ, եաղըլ ֆէնա եաղտըն՝ տայազ... խարի-  
թատա պիր չէհրի եա ըրմաղը կէօսթէրէմէտին  
տէյնէք: Թուարանութիւն սուալըն վէրիւր էր-  
թէսի տէրստէ սօրար իտի, «Սուալը սէօքտիլ՝  
միւ»... չօճուգլ՝ «խայր» տէտիյինտէ, «Հօյուգ  
վար սէօքէրմիսին» տէր, տայաղը չէքէր իտի:  
Հօյուգ ափմէֆ, եէմէք եէմէք տէմէք տիր, օ  
վազթըն իսթիլլահնճա: Թուարանութիւնտա  
չորս գործողութիւնլարը վէ փարչալարը էօյրէ  
նիր իտիք: Փարչալարըն թագսիմինտէ թագ-  
սիմ էտէն փարչալը թէրս չէվիւրիպ սայան վէ  
պէյանը պիր պիրի իլէ զարպ էթմէլի տէյու  
էօյրէնմիշ իտիք: Պիր կիւն չօճուգլուն պիրի  
նիչիւն թէրս չէվիւրմէլի տէյու սօրտու: Խալֆա  
էօֆթէլէնիպ, «էօլլիւլիւն տիրիյին քէօրիւ ի-  
չիւն», պաղըրարազ պիր տայազ աթտը: Խալ-  
ֆա օ նիչիւնլէրէ վէ թէֆսիրլէրէ գարըջազ ի-  
տի:

Գալֆա Հայճա գօնուշմազ իտի: Լաքին օ  
վազթըն քահանալարը տա գօնուշմազլար ի-  
տի, ամմա էգպէր պիր չօգ գրարար աշխարհա-  
բար պիրիւր իտի: Պիզէ տէ օ եօլտա պազը

հայճա էօյրէտիր իտի: Պիլմէմ նասըլ օլտու քի  
պիզէ պաղը ազգային երգլէր էօյրէթտի, վէ  
հալա օնլար խաթըրմտա տըր: Գալֆա գարչը-  
մըղա տուրուր եիւքսէք սէս իլէ թէրէնիւմ է-  
տէր, պիզ տէ փափաղան կիպի էօյրէնիւր իտիք,  
«Իմ սիրելի զաւակունքս... Հայ չէք մի, մի  
թուլանաք, ... առէք ձեր վահան... չողչողուն  
ճշմարիտ սուր, մի դնէք պատեան» տէյու պաղ-  
ըրըր իտիք, մանասընը անլամայարազ: Պու  
այնի երգլէրի չէհրէ պիր գաթմազաւ տա վա-  
լի տէ կէլսէ սէօյլէր իտիք:

Էնճամ տայազ եէմէք ըուհըմըղա: Թէէսիր  
էթտի: Պիր կիւն իսթիչարէ էթտիք քի հէփիմիզ  
պիր օլուպ՝ Խալֆայա պիր ատամ ազըլըլ տա-  
յազ աթալըմ: Չօճուգլարտան պիրի իլք իսեա-  
նը քէնտիսի եափմաղա կէօնիւլիւ օլտու: Օ ի-  
թաաթսըղըղէ էտէճէք, խալֆա օնու տէօյմէյէ  
պաշատըգտա պիզ հէփիմիզ Խալֆայա հիւճմ  
էտէճէյիզ: Միւշալէրէ օլտու ճիւլմէմիզ սէօզ  
վէրտիք: Վազթ կէլտի, չօճուգլ իսեան էթտի,  
Խալֆա տէյնէք իլէ վէ ալազլարը իլէ վուրմա-  
լա պաշատը, պիզտէն գըմըլտանան օլմատը:  
Չօճուգլ նաֆիլէ եէրտէ տայաղըն ալթընտան,  
«Կէլիւնիզ» տէյու էլլէրի իլէ իչարէթ էտիպ՝  
պիզի չաղըրըյօր իտի, լաքին քիմին աղըղնա  
տիւշիւլ քի եէրինտէն գըմըլտանսըն: Պատի  
հալա տայաղը եէտի, իսեան օլմատը:

Մէքթէպ պաշամազ, տէրսլէր, թաթիլ վէ  
ազաւմ սըրըֆ օլմազ վազթլարը մուայյէն տէ-  
յիլ իտիլէր: Օ վազթլար սաաթ տէնիլէն չէյ  
նատիրաթտան իտի: Խալֆանըն պիր սաաթը  
վար իտի, պազէն պէլիւնին էնլի գուշաղը արա-  
սընտան չըգարըր, պիր պաղա գապուղը գա-  
փազ աչար, պիր գափազ տահա, պիր տահա,  
իչինտէն պիր կիւնիւլ սաաթ տըր չըգարըր վէ  
պուրնունա եազլաշտըրըպ՝ պազար իտի, լաքին  
ասըլ սաաթ կիւնէչին չըգմասը, քէօլիկէնին ֆի-  
լան եէրէ կէլմէսի, վէ մինարէտէն խօճանըն է-  
գէն օգուճասը իտի: Էօյլէն խօճա պաղըրտըղըն-  
տա հէփիմիզ պիրտէն, «Խալֆա էօյլէն օլտու»  
տէր իտիք վէ եէմէյէ կիտէր իտիք: Իքինտին  
քէզա խօճանըն սէսինի պէլլէր իտիք: Խալֆա  
չօգ էյի իչիթմէզ իտի, վէ 40-50 չօճուգլուն շա-  
մաթասը տա իչիթմէսինէ մանի օլուր իտի: Խօ-  
ճանըն պաղըրտըղընը պիզ խապէր վէրիւր իտիք:  
Չօգ տէֆա խօճա մինարէտէն պաղըրմազտան  
պիզ ճիւլմէմիզ չէհատէթ էտէր իտիք քի խօճա  
պաղըրտըր վէ Խալֆա պիզի սըրըֆ էտէր իտի:

Շանի հվէ հօլլար իտի: Պիր տէֆա տա չօճուգ-  
լարտան պիրիսի կիտիպ՝ հալլարտա Ալլահ էք-  
պէր, օգուտը, վէ պիղ խօճա չաղըրըյօր տէյու  
Պալֆայը ինանտըրտըգ, մէքթէպ պիր սպաթ  
էվվէլ պիրտի:

Ճէմաաթտան խաթըրընճա պիրինին ճէնա-  
գէսի եա տիւլինիւ օլտա Պալֆա պիղտէն պիր  
թաղըմընը եա պիւթիւն մէքթէպի ալըպ կիթ-  
մէլի իտի: Թապիի երգէր թէրէննիւմ էտէր ի-  
տիք: Ճէնագէյէ վէ տիւլինէ ալի երգէրի  
սէօյլէր իտիք. կէլինին կիւվէյինին էօնիւ սըրա  
սօգադտա

«Խաչըմը եա Րապպ ալտըմ քի

«Սէնիմ արտըմա կիտիմ»:

տէյու պաղըրըր իտիք. եախօտ ճէնագէտէ «Իմ  
հայրենիք զիս կը կանչէ, հեռու եմ Հայաստա-  
նէ» երգինի թէրէննիւմ էտէր իտիք:

Պալֆանըն պաղէն աչաղը հալլույա էնմէսի  
իճապ էտէր իտի: Իխթիյար ատէմ թապիի զա-  
րուրէթ վար իտի վէ պիւթիւն կիւն օթուրամապ  
իտի. լաքին մէսէլէ չու իտի քի պու 50 չօճու-  
ղու քէնտի եօղուղուտա քիմ զապթ էտէճէք  
իտի: Պոնուտն իչիւն շայիրտէրտէն պիրիմիզի  
կէօյա նէգարէթ էթմէյէ վէ եարամաղլըգ էտէն  
լէրի եաղըպ քէնտինէ խապէր վէրմէյէ թային  
էտէր իտի:

Լաքին պու աչաղը կիթմէք իչի տէ էվէյի  
զահմէթլի պիր մէսէլէ իտի: Էվվէլա մէքթէ-  
պին օրթասընա տուրուպ պէլինտէքի էնլի ու-  
ղուն գուչաղը սէօքէր մէքթէպին օրթասընա  
գօր իտի: Սըրա գալըն շալվարա կէլի քի օնու-  
տա էնտիրիպ տէս տէյիրմի օրթատա պրաղըր:  
Պէօյիւք գըլ շալվարը տախի մէքթէպին օրթա-  
սընա էնտիրիպ իչինտէն չըգար իտի: Թապիի  
շալվարըն իչ գաթը տախի վար իտի: Թէնպիհ  
էտէր իտի քի, քէնտի կէլէնէ գատար քիմսէ եէ-  
րինտէն գըմըլտամասըն: Նէ՞ միւմքին, աչաղը  
տըչարը չըգար չըգմապ մինտէրլէր, քիթապ-  
լար, հալատա Փըրլար, թօզ տիւման պիր պի-  
րինէ գաթըլըր. կէօզ կէօղիւ կէօրմէզ օլուր ի-  
տի: Պալֆա կէլիւր, շալվարը աչաղընա չէքէր,  
գուչաղըն ուճուտու թա էօթէտէն պիր չօճու-  
ղա թութուրուպ տէօնէրէք պէլինէ սարըլըր,  
վէ պիր թարափտան սէօյլէնիւր իտի: «Անորէն-  
լէր, պու նէ՞ հալ... պիր սօլուգ աչաղը էնմէ-  
յի՞մ մի, պէն մահպուս մը իմ. չու մէքթէպին  
հալինէ պազ: Շիմտի, չիմտի հաղընըզտան կէ  
լիւր իմ»: Անտէն տէյնէյի էլինէ ալըպ պաչլար

իտի, իլք տէֆա սապըգալըլարը տէօյէր վէ  
եալաչ եալաչ պիւթիւն մէքթէպ Պալֆանըն տի  
չարը չըգմասը Էիւզիւնտէն սըրա տաչաղը եէր  
իտի:

Ատալէթ խաթըրը իչիւն չու պիր գաչ խու-  
սոսլարը զիքը էթմէլի իզ. 1. 0 վաղթըն իհ-  
թիյաճընա կէօրէ լաղըմ օլան թալիմի զայէթ  
կիւզէլ սուրէթտէ գալֆա վէրիւր իտի: Օգու-  
մազ եաղմազ, հիսապ վէ ճօղրաֆիա օ նէսլին  
էվլատլարընա միւքէմմէլ էօյրէտիլիւր վէ օ վազ  
թըն թիւճճար, սանաաթքեար վէ իչ ատէմլէրի  
պու հօլտա հաղըրլանմըլ իտիլէր:

2. 0 վաղթտա պաչլայան Մ. Թ. Գօլէճի  
վէ սաիր մէքթէպլէր իչիւն էյի պիր թէմէլ վէ  
էսաա գօնուլմուչ իտի: Գօլէճ պու մէքթէպտէն  
քէնտինէ թալէպէ վէ քէրէսթէ պուլտու վէ հիչ-  
լիքտէն պաչլամաղա մէճպուր օլմատը:

3. Ախլազի վէ տինի ճիհէթտէ պու մէքթէպ  
ղըպթէ օլունաճազ պիր հալտէ իտի: Չօճուգ-  
լարտա ախլազսըղլըգ, պօղուգ լիսան, քիւֆր  
եա սաիրէ գաթիյէն եօզ իտի: Գուվվէ ի հա-  
ֆըղէմի գարըչտըրտըղըմտա կէօրիւյօրըմ քի  
պիր թէք ախլազսըղլըգ վազաասը խաթըրմա  
կէլմէյօր: Գալֆա սապահ աղչամ իլահի վէ  
տուա էտէր վէ Գիթապ ը Շէրիֆ տէրսլէրի վէ-  
րիւր իտի: Շէօյլէ քի չօճուգլար թէմիզ ախլազ,  
թէմիզ լիսան վէ տինի քիւրրէ ի հալա իչինտէ  
պէօյիւրլէր իտի:

4. Պալֆանըն տահա պէօյիւք խըղմէթ վէ  
ֆաղիլէթի Այնթապա Փրօֆ. Ս. Լեւոնեան կի-  
պի պիր էվլատ վէրմիչ օլմասը տըր: Փրօֆ.  
Լեւոնեան Ամէրիգատա թալիմ օլմուչ զայէթ  
մուգթէտիր վէ եիւզպինլէրտէ պիր չըգմազ հհ  
ի իւմ ի թապիիյուտան վէ ըիյաղիյուտան օլ-  
տուղու շէօյլէ տուրսուն զայէթ թէմիզ պիր  
ախլազ վէ սիյրէթ սահիպի վէ տինտար օլմասը  
օ փէտէրին էվլատը օլմասը սէպէպինտէն իտի:  
Ա. ՆԱԳԳԱՇԵԱՆ

#### ԱՄԷՐԻԳԱ ՀԱՅԱԹԸ

Ամէրիգայա քիւչիւքլիւլիւմտէն պէրու կիթ  
մէք արգուճ վար իտի իսէ, մուվաֆֆազ օլա-  
մամըչտըմ: Պու քէրրէ Օպէրլին, Հարթֆըրտ  
վէ Նէյլ իլահիյաթ մէքթէպլէրինտէ նութգ վէր  
մէք վէ Լօս Անկէլըստաքի Տիւնեանըն Կիրակի  
Մէքթէպի պէօյիւք մէճլիսինտէ խիթապ էթ-  
մէք իւզրէ ալտըղըմ տալէթ իւզէրինէ՝ կիթ-

մէքլիյիմ միւլէսսէր օլտը, վէ կիթտիյիմէ տէ չօգ մէմնուն օլտոււմ: Ամէրիգայը զիյարէթ էթ մէք, կէզմէք վէ կէօրմէք՝ Փիւլպզը պիր մէք-թէպ տիր: Օրասը հագիգաթէն եէնի տունեա տըր, վէ անլալըպ էօյրէնէճէք չօգ շէյ վար:

Էվրօփատան Ամէրիգայա կէլէն պիր քիմ-սէնին իւք տիգզաթընը ճէլպ էտէն շէյ՝ Ամէ-րիգատա սանքի հէր շէյտէ կէօրիւլէն պէօյիւք-լիւք տիր: Պինալար, շէհրլէր, մէքթէպլէր, մա ղազալար, հէր շէյ պէօյիւք: Ինկիլթէրրատա մէմլէքէթին պիր թարաֆընտան օլ պիր թա-րաֆընա սէքիզ օն սաաթտա կիտէպիլիւքէն, Ամէրիգատա Նիւ Եօրգտան Լօս Անկէլըսա եէ-թիւմէք իշիւն տէօրթ կիւն տէօրթ կէճէ՝ սիւ-րաթլա կիտէն թրէյն իշինտէ եօլըլըպ էթմէք լազըմ տըր: Հէր էյալէթի՝ քէնտի պաշընա պիր մէմլէքէթ տիր: Արազիսի կէնիշ, մէնպալարը պիհոտուտ՝ պէօյիւք պիր տիյար տըր: Էվրօ-փատա հէր միւրէպպաա փարմազ արազի եօգ-լանըմը, զէր էտիւմիշ, թէմէլիւք էտիւմիշ իքէն, Ամէրիգա էյալէթլէրինտէ պէլքի ինսան ալաղը պասմատըրը եէրլէր հալա չօգ տըր: Թէրազզըյա, նէշվ ու նէմայա պէօյիւք մէյ-տանը օլան պիր տիյար տըր: Հէր շէյ հարա-քէթտէ, ճէվէլան իշինտէ տիր: Ինսանլար գօ-շուշուլօրլար, մաքինալար տէօնիւյօր, թրէյն-լէր իշլէյօր, վէ տաիմա եէնի քէշֆլէրէ, թէ-րազզըյա Փուրսաթ վար տըր: Պու ճիհէթլէ Ա-մէրիգա՝ եէքթա պիր մէմլէքէթ տիր: Ատէմ օ-լան, ազլ վէ սիյրէթ սահպի չալըզգան քիմսէ-լէրէ՝ տաիմա աշըք մէյտան վար տըր: Էվրօ-փատա պուռը պուլմազ գօլայ տէյիլ տիր:

Էսէֆ էտէրիզ քի վազթըմըզըն գըսալըզըն-տան վէ պաշգա տաիլիլէրտէքի իշիմիզին չօգ-լըզընտան՝ միլլէթիմիզին ահվալ ը ումուլի-յէսի հագգընտա կէօրիւպ անլամաղա չօգ Փուր սաթըմըզ օլմատը: Կոչնակ ղազէթասը միւլէ-լիֆի Վեր. Պէննէեանը վէ Րահնիւմա միւլէլի-ֆի սապըզ մուալլիմիմիզ Վեր. Գրիգորեանը կէօրմէք վէ իշիթմէք պիլիմ իշիւն պէօյիւք մէ-սէրէթի մուճիպ օլտոււ: Պու իքի ղազէթա՝ սաղլամ Փիքըրլէրի իւհազ վէ Րուհանի հայաթը թէէքիտ էթմէլէրիլէ՝ միլլէթիմիզէ պէօյիւք վէ խուսուսի պիր խըզմէթ իֆա էթմէքտէ վէ հէր ճիհէթլէ թէշվիզէ շայէսթէ տիրլէր: Ամէ-րիգատա էփէյի չօգ ղազէթալարըմըզ վար կէօ-րիւնիւյօր: Եազմաղա, ղազէթա նէշը էթմէյէ, սահիհ եա սաթթէ իֆա թաշընա պէօյիւք

քիւլիւք մատտէլէր հագգընտա սէօզ սէօյլէմէ-յէ հէվէսլէնէնլէրիմիզ չօգ: Պուռլար էյի, Փա-զաթ մաթպուլաթըմըզըն ումուլի թօնը չօգ սաթհի, փարթիզան, վէ շախսիյաթ իլէ միւ-լէմմա կէօրիւնիւյօր: Սէվինէճէք պիր շէյ տիր քի Կոչնակ վէ Րահնիւմա՝ օ տէրէճէ եիւք-սէք պիր նօզթա ի նազարտան էհալիմիզէ խի-թապ էթմէքտէ տիրլէր: Քեաշքի եէնի եէնիտէն Ամէրիգալըլաշմըշ կէնճլէրիմիզի, օ փէրտէտէն խիթապ էտիպ օնլարըն միլլէթիմիզէ իշիւրաք ը հիսսլէրինի պաղլայան ինկիլզէ լիսանտա տաիլի պէօյլէ աղըր պաշըլ պիր էրմէնի ղազէ-թամըզ օլսա: Պուռնա պէօյիւք իհիթիյաճ վար տըր:

Փրապիտէնստէքի Սէնէվի Միուլիւն Մէճ-լիսի՝ Աւետարանական Գիլիսալարըմըզըն չօ-պան, վաիզ վէ մուրախիսալարըլլա ալազա էթմէմիզէ կիւզէլ պիր Փուրսաթ օլտու: Ճիտ-տի, աղըր տիւլիւնէն, Րուհանի հայաթը պիլէն, թալիմիլի Րէհպէրլէրիմիզ վար: Պէօյլէ Րէհպէր-լէրիմիզի օրատա վէ սօնրա տա Գալիֆօրնիստա կէօրմէք պիլէ՝ Աւետարանական քիլիսալարը-մըզըն միւլթազպէլի հագգընտա չօգ ճէսարէթ վէրտի: Աւետարանական հէյէթի արթըզ իպ-թիտաի շէքլինտէն չըգմըշ վէ սաղլամ պիր է-սաս իւզէրինէ գօնուլմուշ տըր: Պու՝ մուհա-ճիւր մէրքէզլէրինտէքի Գիլիսալարըմըզ իշիւն մուհիմմ պիր ատըմ տըր: Ամէրիգան Պօրտ իլէ սամիմի վէ կիւզէլ պիր ալազա թէէսիս էտիլ-միշ, վէ իշին պաշընա Վեր. Փափազեան կիպի մուգթէտիր պիրի տալէթ էտիլմիշ տիր: Վեր. Պետիկեանըն կէշմիշ սէնէլէրտէքի ղայրէթի, Վեր. Գրիգորեանըն տէլալէթի, վէ Տիար Փիւշ-ման կիպի թիւճճար ատէմլէրիմիզին թէշվիզի պու իշէ չօգ գուլվէթ վէրմիշ տիր: Շիւպհէ եօգ տըր քի պու իշ՝ պիւթիւն Հայ Աւետարանական քիլիսա իշլէրիմիզտէ էն մուհիմմ վէ հայաթի օլանը տըր: Աւետարանական հարաքէթ՝ եէնի պիր թալիմ մազսէտիլլէ գուրուլմուշ յարան-ուանական պիր հարաքէթ տէյիլ տիր: Քէզա-լիւք՝ Հայ միլլէթինին սաիլի սիյասի, իգթիսա-տի, կրթական վէ բարեգործական Փաալիյէթ-լէրինէ զըտտ պիր հարաքէթ տէ տէյիլ տիր: Իւ-լա Հայ միլլէթինէ՝ ախլազի վէ Րուհանի հա-յաթըն էլլէմիլիլէրինի թագտիր էտիպ, օնը եէնի մուհիլթին պիր չօգ թէճրիպլէրինէ գարշը մու-հաֆագա էթմէյի, վէ պէօյլէճէ Հայ միլլէ-թինի տիրի սաղլալըպ՝ անը պաշալարապ շուր

էթմէյի մագսէտ էտինմիշ պիր հարաքէթ տիր:

Հայ Աւետարանական հարաքէթ՝ բուհանի վէ ախլազի հայաթը պիր միլլէթին հագիգի էսսսը տէյու թանըյան վէ անը հէր շէյտէն իւսթիւն թութան պիր հարաքէթ տիր: Պաշգա էլզէմ վէ Փաիտէլի մագսէտլէրէ հակասական տէյիլ՝ իլլա լրացուցիչ պիր թէշքիլաթ տըր: Քեաշքի միլլէթիմիզին սէրքեարընտա պուլունան միւթէֆէքքիրլէրիմիզ Հայ Աւետարանական թէշքիլաթա պու կէօզ իլէ պագսալար, վէ անը թէշվիզ էթսէլէր: Պիլմէյօրուզ քի նիշիլ՝ պիր չօզ Հայ Աւետարանական ատէմլէրիմիզ՝ Բարեգործական կիպի պիր թէշքիլաթըմըզա վազըթ վէ նագտլարըլլա հագգ իւզրէ եարտըմ էթ տիքլէրի կիպի, պէօյիւք ազգասէրլէրիմիզ Հայ Աւետարանական կիպի պիր թէշքիլաթա ալնի եօլտա եարտըմ էթմէսինլէր: Հայ Աւետարանական թէշքիլաթըն միլլէթիմիզէ իֆա էթմիշ վէ էտէճէք օլտըլը պէօյիւք խըզմէթլէր վար, վէ օնը հէր հագիգի ազգասէր թէշվիզ էթսէլաիզ տիր:

Ամէրիգատա էօյրէնտիյիմիզ իքի էն պէօյիւք տէրսին պիրինի՝ Շիգակօտան Գալիֆօրնիայա եօլըլըլըմըզտա, վէ օլ պիրինի՝ Կրանս Գէնեընա օլան զիյարէթիմիզտէ էօյրէնտիք: Շիգակօ Գալիֆօրնիա թրէյն խաթթը՝ ինսան իրատէթինին մուզավէմէթ թանըմազ գուզվէթինին պիր էսէրի տիր: Տաղլարը տէլմիշ, տէրէլէրէ քէօփրիւ աթմը, ըրմազլարը կէշմիշ, վէ 3,000 միլտէն Փազլա պիր խաթթը՝ Ամէրիգանըն շարգընտան ղարպընա գատար եափմըլ տըրլար: Հիշ պիր մանի թանըմամըշլար, հէր էնկէլի եէնմիշլէր տիր: Հէր կիւճիւլէյ պիր չարէ տիւշիւնմիւշլէր վէ պուլմուշլար տըր: Շախսի հայաթըմըզտա պու թէշէպպիւս բուհընա, բուհանի իշլէրիմիզտէ պու իմանա նէ գատար միւհթաճ ըզ, տիւնեանըն ախլազի վէ իւմիւմի հէրճ ու մէրճինի տիւզէլթմէք իշիւն իշթէ պէօյլէ Էնթիմիլլէրէ միւհթաճ ըզ:

Կրէնտ Գէնեըն իսէ պիզէ՝ պէօյիւք Փաալիլթլէրին ուսուլ վէ թարզը հագգընտա պիր տէրա օլտը: 10-15 միլ էնինտէ, 4000-5000 ալագ տէրինլիյինտէ, 20-25 միլ ուզոնըլըլընտա պէօյիւք պիր տէրէ: Հիշ պիր սէս իշիտիլմէյօր, վէ հարաքէթ կէօրիւնմէյօր: Հէր շէյ սաքիթ վէ սամիթ: Եինէ տէ օ մուազգամ տէրէ՝ թապիաթըն քիմէէվի գուզվէթլէրինին սէսսիզ Փաալիլթլէրի վէ խուսուսա Գօլօրաաո նէհրինին կէ-

ճէ կիւնտիւզ պէրտէվամ աշընտըրընը գուզվէթինին թէշսիլլէ մէյտանա կէլմիշ տիր: Պու սէսսիզ ամմա տէվամի, պու բահաթ ամմա միւէսսիլ իշլէմէք ուսուլընա նէ՝ գատար միւհթաճ ըզ: Պիզ աճիլ իզ, սապըլմըզ եօզ, շամաթալը սէվէրիզ: Բահաթ վէ սաքին իշլէմէյի էօյրէնմէլի իզ: Պու բուհըն էն պէօյիւք միսալը Յիսուս քէնտիսի տէյիլ՝ մի: Օ՝ կիւճիւլէրտէ նէ իման, վէ պուհընալարտա նէ՝ իթմինան կէօսթէրտի: Յիսուս իշթէ օնու իշիւն պէօյիւք տիր, վէ օնու իշիւն էպէտի մէվգի գազանմըլ տըր: Քեաշքի պունը միլլէթճէ Յիսուստան էօյրէնմէյէ բազի օլսագ:

ԼՈՒԹՖԻ ԼԵԻՈՆԵԱՆ

Աթիմա

ԻՔԻ ՃԻՆՍ ՅՈՒԴԱԼԱՐ

Ագտէմքի պէնտ իլէ Բանիլլէրիմիզ հագգընտա պէյան ը էֆքեար էյլէտի: Պու պէնտ Իսխարիթի օլմայան վէ օլան իքի ճինս Բարդի Յուդալարըմըզ հագգընտա տըր: Թէպշիր ի պէշարէթէ վազֆ օլընմազ մագսէտիլլէ, էվէլ պիր գօլէճտէ, սօնրա տա իլմ ի իլահիյաթ մէթթէպինտէ հագըրլանմըլ օլան քիմսէլէր աբասընտա Իսխարիթի օլմայան եիլզլէրճէ Յուդալար վար: Պու պապտէ օլան մալիւմաթ եա նագարիյաթըմըլ՝ 35 սէնէ տիր միւթէմատիէն իշինտէ պուլունտըլըմըզ վաիլլէք խըմտէթինին նէթիճէսի տիր:

Իսխարիթի օլմայան վաիլ Յուդալարըմըլ՝ խուլուս ը գալպ, Ֆէտաքեարըլըզ, նէֆսինքեարըլըզ, եօրուլմազ վէ օսանմազ պիլմէզ ճէհտ ու ղարէթ, փաք մուհապպէթ, ճիտտի հէրարէթ վէ միւտայիմ տուա բուհըլլա սէվգ օլընան Ալլահ ատէմի քիմսէլէր տիրլէր: Ինճիլի վազ էթմէք՝ էօմըլլէրինին ալի մագսէտի հէմ եիւրէքլէրինին պաշ մէսէրրէթի տիր: Անլէր քարողիլլի թէայիլէ թէէմին էթմէք, շան ու շէրէֆ քէսպ էյլէմէք, հէմ տօսթլարվէ ալի պիր բիւթպէ էտինմէք արզուսըլլա տէյիլ, իլլա Բըրիստոսս վէ ճինս ի պէշէրէ տօղրու հիսս էթտիքլէրի ճիտտի մուհապպէթլէ տէրիւհտէ էթմիշ տիրլէր: Անլէր հէր կիւնքի էօմը վէ խըմտէթլէրիլլէ վէ ումու էհալինին պիլմէտիյի վէ պիլմէտիյի պիր չօզ հալ ու քէյֆիլթլէր թահթընտա իպրազ էթտիքլէրի Ֆէտաքեարըլըլար իլէ, զիքր էթտիլիմ մէմտուհ ճիտտիլթի

տէֆա պէ տէֆա իսպաթ էթմիշ տիրւէր: Անլէ-  
րին հայաթ ը եէվմիյէլէրինտէ կէօրիւլէն նէ-  
նայէթ, մէթանէթ, լէթաֆէթ վէ հիւսն ի թէ-  
էսիրին, հէմ շէնաթ վէ սատազաթըն ալի տէ-  
րէնէլէրինն անճազ իսալիզ պիլիւր: Նիսպէթէն  
ազ քիմսէլէր անլէրին հազիզի լիյազաթընը  
թազտիր էտէպիլիւրլէր, եա տա թազտիր էթ-  
մէյէ ֆուրսաթլարը վար: Ումուճէն անլէրէ վէ-  
րիլէն մաաշ (իւնրէթ տէմէյէյիմ. զիրա անլէ-  
րին էլլէրինէ կէշէն ալլըզ եա ելլըզ ազէշ,  
անլէրին իհթիյաճ, իզթիտար եա լիյազաթլա-  
րընըն նիսպէթինտէ քեաֆի պիր իւճրէթ տէ-  
յիլ տիր) փէք ճիւղի իքէն պիլէ, անլէրտէ նէ'  
չիքեայէթ, նէ' տէ էքշի եիւզլիւլիւք ալամէթ-  
լէրի կէօրիւլմէզ: Հազիզի սատաթէթ վէ գա-  
նաաթքեալըզ՝ էօմրլէրինին մէմտուհ խասսէ-  
լէրինտէն պիրի տիր: Անլէր ալէյհինտէ էտիլէն  
շու ումուճի թէօհմէթի պուրատա զիքը էտիւպ,  
սնըն ճէվապընը վէրէյիմ: Պու թէօհմէթէ կէօ-  
րէ, կէօյա վաիզլէր տաիմա ալըմը տըրլար,  
վէրիմի տէյիլ տիրլէր: էլլէրի տաիմա աշըզ ի-  
սէ տէ, ոլ աշըզըզ վէրմէֆ իշիւն տէյիլ, ալմազ  
իշիւն տիր: Պունա ճէվապըմըզ շու տըր քի, քա-  
րողիչէր խայրիսաճ մազսէտլէր իշիւն վալիյէթ  
լէրինէ նիսպէթէն ճէմաաթ ազալարընըն վէթ-  
տիլէրինտէն էֆսիֆ վէրմէզլէր, հաթթա զիյա-  
տէ պիլէ վէրիւրլէր: Էհալիւնին պիլմէտիյի վէ  
պիլմէտիւրի պիր չօզ մազսէտլէրէ սէխալէթլի-  
վէրիւրլէր, ֆամիլեալարընըն իհթիյաճաթըն-  
տան քէսէրէք վէրիւրլէր: Նազտէն եարտըմ է-  
տէմէտիլէրի պիր չօզ սըրալարտա տա վա-  
զըթլարընը, էմէլէրինի վէրիւրլէր քի, ումուճ  
էհալի էօյլէսի պիր թազտիմէյի լայըզըյա  
թազտիր էթմէյի պիլմէզ: Պիլիւրիմ էօյլէսի պիր  
քարողիչ քի, ազգային պիր մազսէտ իշիւն ճէ-  
մաաթը էֆրատընտան պիրինին վէրտիյի օն տօ-  
լար մէտհ ու սէնա իլէ սէօյլէնմիշ իքէն, մէզ-  
քիւր բուհանի ըէիսին եիւզ տօլարըզ մէճնա-  
նէն վէրտիյի շախսի խըտմէթ թազտիր օլընմա-  
մըզ վէ պիլէթիւլիյէ ունուտուլմուշ տըր:

Քարողիչ Յուզալարըմըզ արասընտա մա-  
էթթէէսսիւֆ իսխարիօթի օլաւն Յուզալարըմըզ  
տա վար քի, անլէրին եիւզիւնտէն հէմ իսխա-  
րիօթի օլմայանլար, հէմ տէ անլէրին խըտմէթ  
էթտիլէրի Քրիստոսըն քիլիսէլէրի չօզ զիյան  
չէքմիշ տիրլէր: Անլէրին սախթէ մուամէլաթը,  
հէմ սէօզլէրի վէ վազլարը՝ հէմ Քրիսթիանլը-  
զըն թէգատտիւմիւնէ մանի օլմուշ, հէմ տէ

պիր թազըմ տիւշիւնէսիզ քիմսէլէրին պիլա-  
ֆարզ վաիզլէր կիւրուհինէ «խաչազողլար,  
միւրայիլէր, եալանճը փէյղամպէրլէր, գօյուն  
լիպասըյա միւլէպպէս դափընճը գուրտլար»  
իւնվանլարընը վէրմէլէրինէ սէպէպ օլմուշ  
տըր: Հաթթա պիր քէֆ իսխարիօթի Յուզա  
եիւզիւնտէն, խալիս եիւրէքի իսխարիօթի օլմա  
յան օն Յուզա զարարտիտէ օլմուշ տըր:

Ումուճ քարողիչլէր հազընտա եազար ի-  
քէն, պուրատա Մ. Ամէրիզատա պուլունան  
Հայ քարողիչլէրիմիզ հազընտա շու խուսու-  
սը զիքը էթմէք իսթէր իզ: Պազը կէնճլէրիմիզ  
պունտան սէնէլէր էվվէ Ամէրիզայա կէլիպ,  
Մ. Ամէրիզանըն իմ ի իւհիյաթ մէքթէպլէրի-  
նէ կիրտիլէր: Մէզքիւր միւլէսսէսէլէրին մէն-  
սուպ պուլունտըզլարը մէզհէպի Ֆըրզալարըն  
իանէլէրիլէ մէճնանէն թահսիլէ մուվաֆֆազ  
օլտուլար: Մուսխարէն պազըլարը Ամէրիզա-  
լըլարա, նիշէլէրի տէ Հայլարա վազ էթմէյէ  
պաշլատըլար: Պիր գաշ սէնէ սօնրա, պիլա  
շիւպէն քէնտիլէրնէ գանաաթպախշ սէպէպլէր-  
տէն սէվզ օլունարազ՝ պիզմէս մէյտանընա ա-  
թըլտըլար: Պու պապտա անլէրի հիւքմ էտէ-  
նէք մէվզիտէ տէյիլիզ: Վէ լաքին իանէլէրիյ-  
լէ իթմամ ը միւտտէթ էթմիշ իտիլէրի մէք-  
թէպլէրին հէյէթ ի իտարէլէրի աճէպա պու խու  
սուստա նէ տիւշիւնտիլէր: Պու քիմսէլէր պիզ-  
մէստէ մուվաֆֆազ օլտըգտան սօնրա, շու իա-  
նէսի իլէ թահսիլ ի իմ էթտիլէրի միւլէսսէս-  
լէրէ ոլ ալտըզլարը իանէլէրի եախօտ անլէրին  
պիր գըմընը իառէ էթմէտիլէրի իշիւն աճէ-  
պա անլէր Հայլարը պիր տէրէնէ նանքէօր քիմ-  
սէլէր տէյու իթթիհամ էթմէտիլէր մի: Էտէր-  
լէրսէ պունտան իսխարիօթի օլմայան Յուզա-  
լար տա զիյան չէքմէ՞զ մի, հաթթա պու չէյ  
միլլէթիմիզին չէրէֆինէ տօգունմա՞զ մը:

Պու սէօզլէրլէ մազսէտիմիզ օնա պունա  
թաշ եա չամուր աթմազ տէյիլ տիր: Հաշա՞:  
Անճազ կէօզէ չարփան պազը գուսուրլարըմը-  
զըն զիքրիլէ՝ գրիթիզայա շայէսթէ օլանլարըն  
եիւզիւնտէն միւլէրին իսէ պիսուլլարըն զարար-  
տիտէ օլմամալարը իշիւն տիր:

ՀԱՅԿ ԱՏԱՏՈՒՐԵԱՆ

Ուէսթ Թիգպէրի, Մէս.

## ՄԻԻԹԵՆԵՎՎԻ

## ՍԻՒՐԻԱՏԱ ԵՐՄԵՆԻԼԵՐԻՆ ԱՀՎԱԼԸ

Հէման 8 սէնէ տիր քի էրմէնիլէր պու տիր-  
յարա միւսաֆիր հալինտէ գապուլ օլունմուլ-  
լար, վէ պիր վազթ անլէրին սայլսը 150 պին  
գատար օլմուլ տըր: Սիւրիա եէրլի էհալիսի-  
նին պիր բուպը ձէնուպի Ամէրիգատա պու-  
լունմադտա տըր վէ պու տիյարտա եափըմը  
օլան էպինյէնին - հօթէլլէր, վիլլալար, ա-  
փարթմանլար - եիւզտէ 80ի ձէնուպի Ամէրի-  
գա փարասը իլէ եափըմը տըր:

Ձաննըմըգա էրմէնիլէր ձէնուպի Ամէրի-  
գաննն եօլունու պուրատա պուլունան եէրլի  
էհալիլէրտէն էօյրէնտի վէ շիմտի օրայա տօղ-  
րու օլան հիւրէթ քիւթլէ իլէ օլմադտա վէ պիր  
գաչ սէնէ սօնրա գանն ը ածիգանէմիղէ կէօրէ  
պուրատա ուֆադ վէ գաիֆ պիր էրմէնի գաղ-  
թականութիւնը պուլունանադ տըր:

Պունուն պաշըմա սէպէպլէրի շունլար  
տըր: 1. Սիյասի: Էվրօփա սիյասէթի եէկտիկէ  
րէ տօղրու օյունպաղըգտա տէվամ էյլէտիլ-  
ճէ պուրատաքի էրմէնիլէրին հայաթը հիչ պիր  
զէման թէէմինաթ ալթընտա տէյիլ տիր:

Փրանսըզ վէ Թիւրք սիյասէթի սըգաշտը  
իսէ էրմէնիլէր պուրատա տէրհալ հէօքիւմէթին  
նազարընտան տիւլէրլէր վէ պունուն թէէսիրի-  
նի պիլ պուրատա տէրհալ հիսս էյլէրիլ: Պու-  
նուն սօնու նէ զէման կէլիւր քիմսէ պիլմէզ:

Հաթթա Տիւրգիւ իսեանընտա պիլէ էն զի-  
յատէ միւթէգարըր օլան էրմէնիլէր օլտու:  
Պուրատան պէօյիւք հիւրէթ պու վուգուաթ-  
տան սօնրա պաշլատը. թալան էտիլէն էրմէնի  
էմվալինին պէտէլի հիչ տէյիլ եարըսը պիլէ  
ալընամատը:

2. Իգթիսատի: Սիւրիա Փազիր պիր տի-  
յար օլուպ՝ իտիսալաթը իխրաճաթընտան չօգ  
զիյատէ վէ էյէր պու տիյարըն էհալիսինէ, էր-  
մէնիլէր տէ իչինտէ օլարադ, խարիճտէն փա-  
րա կէլմէզ իսէ՝ փէրիշան օլուրլար: Պուրա-  
տա թիւճարէթին մանասը խըրսըզըգ տըր: Պիր  
թիւճար 40 փարայա ալտըղընը 30 փարայա  
սաթըյօր, պունուն մանասընը անլամադ իսէ  
կիւճ տէյիլ տիր:

Շամտա պուլունտըղըմըզ զէման թապլա  
իլէ հէվա սաթան պիր միւսլիմանա սիւալ էյ-  
լէտիք քի նէ իչին «հէլալ» տէյու չաղըրըյօր:

էօյլէ ճէվապ վէրտի: «էյէր պիր միւսլիման  
կէլիւր տէ «հէլալընտան պիր դուրուշուք հէլ-  
վա վէր» տէր իսէ, օնտան խըրսըզըգ էթմէք  
կիւնահ օլուր: էյէր օլ քէլիմէյի իսթիմալ էթ-  
մէսինի ունուտըր իսէ, խըրսըզըգ ճաիլ օլուր:  
Փազար պիր Խրիսթիան պու քէլիմէյի իսթիմալ  
էթսին էթմէսին անտէն չալմադ հազգ տըր»  
տէտի:

Էրմէնիլէր էթէտէն պէրու պու տիյարտա  
իսթէնիլմէյէն պիր ունսուր հալինտէ եաշամադ  
տա տըրլար, վէ պունտա տախի եէրլիլէրին  
հազգը վար տըր: Քէնտի էհալիսինին իհթիյա-  
ճընը տօլտուրամայան պիր տիյարըն էհալիսի  
պաշգասընն եիւքիւնիւ թաշըյամադ, եօղուք  
գալղա չըգարըր, գէնկինիլք իսէ չօգ գուսուր-  
լարը էօրթէր:

3. Պու տիյարըն սուրէթ ի գաթիյէտէ միւս  
թադպէլի մուայյէն տէյիլ տիր: Պիր կիւն էյէր  
Փրանսըզ հէօքիւմէթի կիտէր վէ եախօտ ահ-  
վալ վէ եա հարպ տօլայըսըյա պու տիյարը  
թէրք էտէր իսէ՝ էրմէնիլէրին պաշընա կէլէճէ-  
յի քի՞մ թային էտէպիլիւր: Տիւրգիւ վուգուաթը  
տահա թաղէ տիր: Պիր աղ միւստէթ Փրանսըզ  
գուվէլէթլէրի չէքիւր չէքիւմէզ իւք հիւճիւմ  
էրմէնիլէր իւզէրինէ օլտու վէ պէօյլէ վուգուա  
թըն միւսթադպէլտէ թէքէրիւր էթմէյէճէյինի  
քի՞մ թէէմին էյլէյէպիլիւր:

4. Էրմէնիլէր շիմտիյէ գատար պուրատա  
պուլունան եէրլի վէ Փրանսըզ հէօքիւմէթին-  
տէն մէմուլ էթտիլէրի մուալէնէթի կէօր-  
մէտի, Պէյրուլթա եէնի պիր էրմէնի քէմըրինին  
եախօտ քէօյիւնիւն ինչա էտիլէճէյի, իսքէն-  
տէրուն պաթաղըզլարընտան գուրուտուլաճա-  
ղը քի պինլէրճէ էրմէնիլէրին էօլիւմիւնէ սէ-  
պէպ օլտու, սէօղիւ տահա տէվամ էտիյօր իսէ  
տէ, պիլ անլէրին հիչ պիրինին տախի հուսու-  
լա կէլէճէյինի գանն էթմէմէյէ մուգնի սէպէպ-  
լէրիմիլ վար տըր: Պու օլմատըգտան մատա  
հաթթա Պէյրուլթ վէ Հալէպ քէմըրլէրին գալ-  
տըրմադ իչիւն հէօքիւմէթ Փուրսաթ գաշըրմա-  
յօր. տահա պու եաղ Պէյրուլթ քէմըրլէրտէ վէպա  
վուգու պուլտու տէյու հէօքիւմէթ 100է եազըն  
պարագա եադտըրտը:

5. Պիլ պուրատա էմլադ սահիպի օլամա-  
յըզ, հէնուք պու տիյարտա տէրէպէյլիլք ուսու-  
լու տէվամ էյլէմէքտէ վէ հէօքիւմէթ պու պէյ-  
լէրէ եիւզ վէրմէքտէ տիր: 50-100 քէօյ պիր  
պէյին մալը, չէհրին եա չարշունըն պիր գըսմը

միւսնայիժ օվաղարն պէօյիւք դըսմը պէյլէրին մալը, անլէր պու արաղիյի իսթէր զէր էթ-  
սինլէր, իսթէր էթմէսինլէր, քիմսէ քէնտիլէ-  
րէ պիր շէյ տէյէմէյ:

Պու ահվալ թահթընտա էմլազ վէ արաղի սաթուն ալմազ Եանլըշ օլուր, պրազ քի ալըն-  
մասը տա շիմտիյէ գատար միւսքին օլմատը: Պու սէպէպլէր էրմէնիլէրի պաշըճա ձէնուպի Ամէրիգայա քէօմէ իլէ հիճրէթ էթմէյէ մէճ-  
պուր էյլէտի: Էրմէնիլէրին պու տիյարտա քի-  
լիսա, մէքթէպ, խասթախանէ կիպի էպնիյէ Եափտըմալարը վէ պէօյիւք փարալար սարֆ էյլէմէյլէրի տախի զաննըմզճա տօղրու տէյիլ տիր, պիլ աքս Ֆրանսատա վէ ձէնուպի Ամէրի-  
գատա պուլուռնան էրմէնիլէրէ լազըմ օլան բու-  
հանի վէ ճիսմանի մուսվէնէթի էյլէմէյէ վէ օ-  
րատաքի աշըլան Եէնի իհթիյաճաթը թէֆթիշ էտիպ չարէլէր պուլմազա չալըշմազ տահա մա  
զուլ վէ տօղրու սիյասէթ օլուր զաննընտայըզ:  
Տ. Գ. ԱՆՍՐՈՊԵԱՆ

Զահլէ

### ԳԼՍՍԷՏԷՆ ՀԻՍՍԷ

«Նէ՞ զանն էտէրսին. նէ՞ իչիւն էտէրլէր»: Գէորդ քէնտի արգատաշը օլան Վարդուհինին Ֆիքրինի անլամազ իսթէյօրտու: «Էտէրլէ՞ր —  
նէ՞. սաշարընը քէսմէ՞ք մի: Ֆիսթանլարընը  
դըսալթմազ մը՝ նէ. »

«Ուայր, ասլա Ֆիքրիմտէն էօյլէ պիր շէյ կէշմէտի: Անճազ պալօնլարլա օգիանօսու կէ-  
շէնլէրի տիւշիւնիւյօր իտիւմ: Զօգլար տիւշիւպ էօլիւրլէր, Եինէ տէ կէօրիւպ իշիտէնլէր, պու  
խիւլեատան վազ կէշմէյլէր: »

«Պէլքի պէօյիւք իւճրէթ պիր ճազիպէ տիր: »

«Փարամը՞: Օլ խուսուստա սէնինլէ ասլա հէմ էֆքեար օլամամ: Լինտի վէրիլէն փարա-  
լարը ըէտտ էյլէտի: Լէվին սարֆ էտէպիլէճէ-  
յինտէն զիյատէ փարայա մալիք տիր, օլ Ինկի-  
լիզ խանըմ տա փէք զէնկին իտի: »

«Պէլքի իւն վէ շէօհրէթ օլմալը, հէմ տէ պիրի տէյէպիլիւր քի պազալար տիւշէր, ամմա  
պէն մափաֆֆազ օլապիլիւրիմ: »

«Շու պէնիմ փիյանգօ օյնամամա պէնզէր տէսէնէ: Տահա հիշ գազանամատըմ: Եինէ տէ  
պէլքի պու տէֆա տէյէրէք թիքէթիլէր ալըըմ: Լաքին պէնիմքի իլէ պուռնու արասընտա տազ-

լար գատար Ֆարգ վար, պէնիմքինտէ պիրազ փարա, պուռնտա իսէ էօմր զայպ օլմասը վար: »

«Օ տէյիլ Եա, շու սէնին դըմէթիլ էօմրիւ-  
նիւ թէհլիքէյէ գօյմազ իչիւն նէ ճազիպէ լա-  
զըմ» տէյու Վարդուհի թէաճիւպլէ սօրտու:

«Տէյիլ միլիօնլար, պիլիօն տալէրլէր պիլէ  
պէնի ճէզպ էտէմէյլէր: »

«Հը — Գէորդ, կէրիւյօրում քի էօմրիւնէ  
փէք Եիւքսէք Ֆիյաթ դօյօրսուն: Տուր էյլէ  
լըմ, սանա պիր սիւալ տահա էտէյիմ. Ենտ էյլէ  
ճէվապ վէրիւսին: Օլ պիր կիւն տիւքեանտա  
սանա սէյր էտիյօրտում: Սօգազտա օթօմօպիլ-  
լէր իքի թարաֆիլը իւրզ իլէ կիտէրքէն գօշարազ  
օլ պիր թարաֆա կէշտին: Եա պիր ալաղըն գայ  
սա, տիւշսէն: Նէթիճէ՞ — էօլիւմ — շու գըյ-  
մէթիլ էօմրիւնիւ, պէօյլէ թէհլիքէյէ գօյմա-  
զա նէ՞ իւճրէթ կէօրտիւն: »

Գէորդ դըզարըպ պօզարտը, «Զանն էտէ-  
րիմ ահմազճա պիր մուսմէլէ իտի. Եա, պէք-  
լէյէ պէքլէյէ օսանտըմ» տէտի:

«Էյի Եա, էօմրիւնի թէհլիքէյէ գօյարազ  
գազանտըղըն պիր գաշ տազիքէյի նասը՞լ սարֆ  
էթտին: Գարշտաքի տիւքեանտա ատէմին սի-  
կնր սարմասընա սէյր էթտին — էթտին — պէն  
տէ կէօրտիւմ: Էյի պիր իւճրէթ... Էն ազտան  
օն միլիօն տոլար տէյէր: Ալտըն Եա, հա, հա,  
հա: »

Գէորդու թայիպ էթմէյէլիմ պիլտէն չօգ-  
լար, չօգլարճա տէֆա, այնի պուտալալըզտա  
պուլուռնուրուզ:

Ս. Վ.

### ՇԷՔԷՐ ԻԼԼԷԹԻ ԽԱՍԹԱԽԱՆԷՍԻ

Գլիվլէնտտէ պիր միլիօն տօլար մասրաֆ ի-  
լէ Եէնի պիր խասթախանէ Եափըլըյօր քի մազ-  
սէտի շէքէր խասթալըղընա միւպթէլա օլանլա-  
րը օգսիճէն դազը իլէ տօլու օտալարտա Եաշաթ-  
տըմազ տըր: Խասթախանէ պէշ գաթ պինա  
օլուպ՝ օտալար միւտէվվէր շէքտէ շէլիք իլէ  
գապլը օլուպ՝ օգսիճէն դազը պազը տէլիքէր-  
տէն իչէրիյէ վէրիլէճէք վէ հափա թազեիգինին  
իւշ միսլի թազեիգ ալթընտա օգսիճէն իլէ օ-  
տա տօլտուրուլաճազ տըր: Օտալար այնի գէ-  
մանտա ըլըզ ալմազ իչիւն փէնճէլէրէ մալիք  
օլմալը, պու իսէ հէմ հափալը սըզտըմամազ,  
հէմ տէ ըլըզ ալմազ իչիւնի կիւճ գըլմազտա  
տըր: Պու խասթախանէտէ Եաթազ օտալարը Եէ

մէք օտաւարը վէ պալեօնլար տախի օլաճագ տըր: Օգտիճէն թէտավիսի չօգտան պիլինմիշ պիր թէտավի տիր, լաքին պէօյլէ մունթագամ հալա գօնուլմամը իտի: Եինէ տէ պու թէտավի քեամիլէն չիֆա վէրմէյօր:

### ԷՎՐՕՓԱՏԱ ՎԷԼԱՏԷԹԻՆ ԷՔՍԻԼՄԷՍԻ

Էվրօփանըն զարպի վէ շէմալի մէմլէքէթ-լէրինտէ վէլատէթլէր սէնէ պէ սէնէ օ գատար էքսիլիօյր քի թէլաշ էտիյօրլար. գըրգ էլլի սէ-նէ էվվէլ գատընլար վասաթ հիսապ 4 չօճուգ կէթիլիլի իքէն չիմտի 2½/2ա էնմիշ տիր: 1850տէ Էվրօփանըն զարպի միլլէթլէրինտէ իւշ պու-չուգ միլիօն չօճուգ տօղար իմիշ. պու սայը 50 սէնէ սօնրա տէօրթ պուչուգ միլիօն օլմուշ, չիմ տի եինէ իւշ պուչուգ միլիօն տըր: Հալպու քի էհալինին սայըսը 113 միլիօնտան 189 միլիօնա չըգմը տըր: 1880տէ տօղանլարըն նիսպէթի 1000տէ 32 իմիշ, 1906տա 1000տէ 28է էնմիշ, 1922տէ պինտէ 22, չիմտի իսէ պինտէ 19 տըր:

Հարպ էսնասընտա 1000տէ 17յէ էնմիշ, 1922տէն 1927յէ գատար 19ա չըգմը տըր: Վա-սաթ հիսապ իլէ էյէր հէր վալիտէ իքի չօճուգ կէթիլիլի վէ օնլարտա էվլէնիլ իսէ միւլազէնէ գալըյօր: Ալամանիատա տօղան վէ էօլէն նիս-պէթի միւլազէնէյի սագլայօր, լաքին Ֆրան-սա, Իրլանտա, Ինկիլթէրրատա էօլէն տօղան-տան տահա չօգ տըր վէ պէօյլէ կիտէրէք էհալի էքսիլիպ՝ տիւքէնէճէք տիր:

Պու հալին սէպէպի էվվէլա էհալինին էվ-լէնմէմէսի. սօնրա տա գատընլարըն հիշ եա աղ չօճուգ կէթիլիլի վէ սիւնի եօլլար իլէ վէլատէ թի մէն էթմէլէրի տիր:

### ՊՕԼՇԷՎԻԳԻԼԷՐ ՎԷ ՀԱՅԼԱՐ

Հայաստանըն սապըգ պաշ վէքիլի Ա. Խա-տիսեան Հայրենիք Սեպտ. 21 նուսխէսինտէ, Պօլշէվիգիլիյին Ռուսիատա օն սէնէտէն պէրրու տէվամը վէ օնուն սէպէպլէրի հագըգնտա մու-հիմ պիր պէնտ նէշը էթմիշ օլուպ տէ-յօր քի «Պօլշէվիգիլի մէպտէլէրի էսասէն սօ-սիալիսթլէրին մէպտէլէրի տիրլէր. օ սէպէպ-տէն էվրօփա սօսիալիսթլէրի էվվէլքի կիպի տիւշմէն տէյիլ տօսթ տըրլար: Պունտան մատա Ռուսիատա էն պէօյիւք մէսէլէ արաղի մէսէլէ-սի իտի, չիմտի քէօյիլ արաղի սահիպի օլմուշ

տըր վէ հալինտէն մէմնուն տըր: Լաքին էն պէ-յիւք էսաս Պօլշէվիգիլէր տախի միլլի էսասլար իւղէրինէ իշլէյօրլար: Ռուսիանըն հիշ պիր եօլ իլէ փարչալանմասընա եա պիր գըսմըն ալըլ-մասընա ըաղի տէյիլ տիրլէր: Պօլշէվիգիլէրին մուխալիֆի էսքի Ռուսլար տախի պու ճիհէթլէ օնլարա միլթթէֆիգ տիրլէր: Օնլարտան պիրի եանի մուխալիֆլէրտէն պիրի տէյօր իտի քի՝ էյէր Ուգրանիա ալըլմագ իսթէրսէ՝ քի պու Ռուսիանըն էքմէք վէ քէօմիւր մէնպալ տըր, պիլ Պօլշէվիգիլէրին տիւշմէնլէրի Ռուսլար օն-լար իլէ պիրլէշիլ հարպ էտէրիլ, քէզա կաղ եաղը վէ մատէնլէր մէնպալ Գաֆգասիա, եա-խօտ փամուգ մէնպալ օլան Թիւրքիսթանը ա-յըրմագ իսթէրլէրսէ եինէ հարպ էտէրիլ:»

Պունլարը գիքը էթիքտէն սօնրա Խատիս-եան շէօյլէ տէվամ էտիյօր: «Պիլ Հայլար տա-խի Ռուս Պօլշէվիգիլէրէն նէ գատար տիւշմէն օլ-սագ՝ օնլարըն տիւշմէսի պիլիմ մէնֆաաթըմը-զա մուլաֆըգ տէյիլ տիր: Թիւրք հուտուտա պէլէյօր վէ էն ճիւղի պիր Ֆուրսաթլէ Հայը մահվ էտիպ՝ Կովկաս Թիւրքլէրի իլէ պիրլէշէ-ճէք տիր:»

### ԱՐՆԱՎՈՒՏԼՈՒԳ

Արնավուտուգ տէնիլէն գըթանըն էսքի իս-մի Եփիրոս իտի վէ Եունանիսթանտան Տալմա-չիայա գատար իտի: Թարիլի ի Գրիստոստան 7 տէհր էվվէլ պաշլամը օլուպ՝ պիր չօգ հիւ-քիւմէթլէր ալթընա տիւշմիւշ իսէ տէ հիշ պիրի-նէ թէմամէն իթաաթ էթմէմիշ տիր: Արնա-վուտուգ եէրի տաղըգ օլմասը վէ էհալինին մուհարիպ վէ սէրպէսթ եաշամաղա ալըլմը օլմասը սէպէպլինտէն հէր զապթ էտէն միլլէթ օնլարա միւսաատէլի պուլունմաղա մէճպուր օ-լուրլար իտի: Սուլթան Համիտ պիլէ անլէրի թալթիֆ էտէր վէ հիշ պիր վագըթ ճէպը էթմէղ իտի:

Պէօյիւք Իսքէնտէրին Ֆիւթիւհաթլարընըն սըրըր ասքէրլէրի արասընտա պիր չօգ Արնա-վուտ օլմասը իտի: Իսքէնտէր ի աղիմ էօլտիւք-տէն սօնրա՝ օնուն ճէնէրալլարը պիր պիրի իլէ գալղա էտէր իքէն՝ Արնավուտ ճէնէրալ Պիւ-րոս փատիշահ հալինտէ շէօհրէթ պուլտու վէ պիլթիւն Պալգանլարը զապթ էյլէտի: Իթալիա-յը տա զապթ էթմէք իշիւն օրտու վէ Ֆիլլէր իլէ հիւճմ էյլէտի իսէ տէ Րօմալլար Ֆիլլէրին էօ-

նիւնէ ալէվ վէ փաթլայըճը չէյլէր աթարագ զաչըրտըլար: Անտէն տէօնիւպ Պիւրոս Եոննանիսթանա հիւճմ էյլէտի վէ Արգօս չէհրինէ կիրիպ սօգազտա պիր Բում ասքէրին պաշընը քէս մէք իւզըէ իքէն ասքէրին վալիտէսի տամտան պիր թուլլա աթարագ անը էօլտիւրտիւ: Պունտան սօնրա Արնավուտլուզ Բօմանըն էլինէ կէչտի, լաքին անըն իլէ նէզաքէթ իլէ մուսամէլէ էտէրլէր իտի:

1421-1451, Սուլթան Մուրատ Ը քէպիր հիւճմէր էյլէտի իսէ տէ անը զապթ էտէմէտի: Ֆաթիհ Սուլթան Մուհամմէտ 100 պին ասքէր իլէ հիւճմ էյլէտի, լաքին դարչըսընտա Իսքէնտէր պէկ իսմինտէ Արնավուտ պիր զօմանտան պուլուպ՝ մաղլուպ օլտու: Իսքէնտէր պէյ Գաթօլիք օլուպ՝ պէօյիւք Իսքէնտէր գատար ճէսուր իտի, վէ փրէնա իւնվանը թաշըր իտի: 1467տէ Իսքէնտէր պէյ վէֆաթ էթտի վէ Ֆաթիհ Արնավուտլուզու Ֆէթհ էտիպ՝ պիւթիւն Թիւրք մուհարէպէլէրինտէ Արնավուտ թապուր լարը գուլլանըլըր իտի:

1808-1822, Թէփէ Սէլէնլի Ալի փաշա իսեան էթտի իսէ տէ Սուլթան Մահմուտ օնու թուլ պատըրտը: Սուլթան Համիտ խաս ասքէրլէրինի օնլարտան թէչքիլ էյլէտի վէ միլլի աւաթ վէ անանաթլարընա տօգուճմազ իտի: Իթթիհատըլար հիւքիւմէթէ կէչտիքլէրինտէ 1908, Արնավուտլարա մուսալլաթ օլուպ՝ օնլարը թէմամէն իթաաթա կէթիւմէք իսթէտիլէր վէ պու Օսմանլը իմփէրաթօրլուզուճուճ մահվընա սէպէպ օլտու, օրատան պաշայըպ՝ թարապուս վէ Պալզան հարպլէրի մէյտանա կէլտի վէ Բումէլի էլտէն կիթտի. օ վազըթ Օսմանլը փարլամէնթինտէ «Տօգուճմայըն Արնավուտլարա» տէյու պաղըրան օլտու իսէ տէ տին լէմէտիլէր: Եթմտի իսէ եէնի պիր փատիլահալլա թէչքիլ օլունմուշ տըր: Ահմէտ Չօկու փատիլահա տըր: Էհալի իսէ թամ Իսքէնտէր ի ազիմ զէմանը ատէթլէրինի տէվամ էտէրլէր:

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

**ՍԻՅԱՍԻ ԽԱՊԻՐԼԻՐ**

Սօն թահրիր ի նուֆուսա կէօրէ նիւ Եօրգ չէհրինին սէքէնէսի 6,017,000է եէթիւմիլ տիր: Ամէրիգատա իքինճի պէօյիւք չէհր Զիգալիօ օլուպ՝ 3,157,400, իւչիւնճիւ Ֆիլատէլֆիա օլուպ՝ 2,064,200 սէքէնէսի վար տըր:— Ամէրիգա թիճարէթ նէզարէթի իլան էտիյօր քի՝ էճ նէպի քեաղըտլարը վէ ումուր Ը թիւճարիյէսի

իւզէրինէ գօնուլան Ամէրիգա սէրմայէսի 11,659 միլիօն տօլար օլմուշ տըր: Պու մէպլաղըն 722 միլիօնը էվրօփա շմէնտըֆէրլէրի, պան գա սէհմէրի, չէքէր վէ սաիրէ իւզէրինէ իմիշ: Պունտան մատա հիւքիւմէթ պօրճ սէնէտլէրինէ տախի Ամէրիգա սէրմայէսի գօնուլմուշ տըր:— Ֆլօրիտատա դասըրղա վէ Փուրթունատան էօլէնլէրին սայըսը 2000ի պուլմուշ տըր: 100 միլիօն տօլար զիյան վէ խարապիյէթ վար տըր: Գէզալիք Փօրթօ Բիգօ ատասընտա 2600 եարալը վար տըր: 46,000 էվ երզըլմըշ վէ 154,000 աւտէմ իանէյէ միւհթաճ պիր հալտա պուլունույօր: Ամէրիգա հիւքիւմէթի վէ էհալի պու գազգէտէլէրէ իանէ վէ իմտատ եէթիւտիւմէքտէ տիր:— Լօրտ Ալէնպի Ամէրիգայը զիյարէթ էթմէքտէ օլուպ, անըն չէրէֆիլնէ զիյաֆէթլէր վէրլմէքտէ վէ նութզլար իրատ էտիւմէքտէ տիր:

Ֆրանսա իլէ ինկիլթէրրա արասընտա ազտ էտիլէն պահրիյէ գուվլէթլէրինին թահտիտի ահտնամէսի Ամէրիգա հիւքիւմէթի թարաֆընտան միւթալաա օլունուպ ըէտտ էտիւմիշ տիր: Ամէրիգալըլար պու թահտիտի քէնտիլէրի իւչիւն պիր տուզազ տէյու թէլազգը էտիյօրլար: 0 սէպէպտէն ճէմիյէթ ի ազվամտա թահտիտ ի սիլահ գօնֆէրանսը մուվաֆֆազ օլամայաճազ կէօրիւնիւյօր: Պու իթիլաֆ աթիտէքի նէվտէն օլան կէմիլէր իչիւն իմիշ. 1. 10 պին թօնօտան Փաղա օլուպ՝ 8 ինչէզ գութըրու թօփ թաշըյան կէմիլէր, 2. 10 պին թօնօտան զիյատէ օլուպ թէյյարէ թաշըյան վափօրլար, 3. Ովկիանոստա իւլէյէն 600 թօնօտան զիյատէ թահթ էլ պահրլար: Պունլարըն սայըսընա հուտուտ գօյմազ թէքիլֆի տիր քի Ամէրիգա ըէտտ էյլէտի: Այնի զէմանտա ինկիլթէրրա Ֆրանսա իլէ պիրլէչէրէք Լօգարնօ րուհընա դարը իւլէմիշ օլույօր տէնիլիյօր: Պու ճիհէթ իթալիայը տախի տիւչիւնտիւրիւյօր: Էվրօփա դազէթալարը պու մէսէլէյէ դարըն եաղըյօրլար: Մուհաֆազաքեարլարըն ախէր պիր խաթասը տա Բուսիա իլէ աւազայը քէսմէսի օլմուշ տըր տէյու իտտիա էտիյօրլար, Լիպիրալ վէ ամէլէ Ֆըրգասը: Զիրա Բուսիա չիմտի տահա սէրպէսթ իւլէյէպիլիյօր վէ զիյան չէքէն ինկիլթէրրա տըր: Եէնի ինթիլապ իչիւն հազըրլուզլար կէօրիւմէքտէ տիր, մուհաֆազաքեարլար մէվլէի սազլամազ իչիւն պէօյիւք ճէհտլէր էթմէքտէ տիրլէր: Զէմպըրլէյն Գալիֆօրնիայա եէթիւմիշ վէ պիր կիւն սինէմա ազթրէսի Մէյրի Փիգֆօրտա միւսաֆիր օլմուշ տըր:— Ինկիլթէրրանըն ամէլէ Ֆըրգա-

սը ինթիխապ գօնֆէրանսը տախի իծթիմա էթմիչ տիր: Հիւքիւմէթին Յրանսա իլէ կիլլի Բթիւաֆընը մուախէղէ էտիպ՝ Բէն հէվալիսինին թալիլէսինի թալէպ էտիյօրլար: Հինտիսթան տա ինթիլալ օլուպ միւսլիման վէ Հինտիլէր պիր պիրի իլէ չարփըւմըւլար, սէքիզ վէֆիյաթ վէ էփէյի եարալը վար տըր:— Սապըզ Մըսըր Պաշ վէքիլի Սարվաթ փաշա Փարիզտէ վէֆաթ էթմիչ տիր:

Փուէնգաքէ Սափօյտա հարպ էօլիւլէրի գիքըրինէ պիր սանէմին քիւշատընտա շու մէալտա պիր նութզ էյլէմիչ տիր: «Ալամանիա իլէ եափըլաճազ եէնի թէրթիպ հէր նէ օլտա Յրանսանըն պօրճլարընը վէրմէլի տիրէր վէ խարապ օլ մուշ մահալլէրին թամիրի իշիւն թազմինաթ վէրմէլի տիրէր: Չաֆէրիմիզի հիշէ սայամայըզ. էօլիւլէրիմիզին բուհու պիզտէն թալէպ էյլէր: Հիշ պիր միլլէթ Յրանսա գատար զիյան չէքմէմիչ տիր, հիշ պիր միլլէթ պիզիմ գատար սուհա արգուլու տէյիլ տիր, պիզ հարպա լանէթ օգուրըզ: Լաքին պիզիմ միւտաֆամըզ տախի անլաշըլմալը տըր: Պաշալարընըն օրտուլարը, չիրքէթլէրի վէ թալիմ վասըթալարը վար վէ էհալի չօղալմազտա տըր»: Միլլերան տախի պիր նութզ էտիպ՝ «Բէլօկ ահտնամէսի պիզէ հիշ պիր թէէմինաթ վէրմէզ, Յրանսա օնուս իլէ էմին օլամազ: Ալամանիատա վէ հաթթա պուրատա չալըլըլօր քի Վէրսայլ ահտնամէսինին 234իւնճիւ պէնտի լաղվ էտիլսին: Օ պէնտտէ Ալամանիա վէ միլթթէֆիզլէրի հար պըն մէսուլիյէթինի գապուլ էյլէտիլէր: Եիմտի իսէ Ալամանիա սուհսուզ օլմազ վէ էօլլէճէ թազմինաթտան գուրթուլմազ իսթէյօր: Եարըն Ալամանիատա նասիօնալիսթլէր գուվվէթէ կէչսէ Բէլօկ ահտնամէսի պիզի մուհաֆազա էտէմէզ. օնու եափանլար պիլէ պիզի ալտանմամազ լըղը նասիհաթ էթտիլէր» տէմիչ տիր: Պուսլարտան անլաշըլօր քի Յրանսըլար գօլայ գօլայ Ալամանիանըն եազասընը պրազմայաճազլար տըր:— Յրանսա հիւքիւմէթի Բուամիա չօճուզ գրալընըն փէտէրի Գարօլըն արգասընտա կէզէն Բուամիա խաֆիյէ փօլիսինի մէն էյլէմիչ տիր: Գարօլըն Բուամիայա գարըն ինթրիզալարընը մէն էթմէք Յրանսայա ախտ տիր տէմիչ տիր:

Ալամանիատա ինթիխապ սէպէպինտէն Պէրլինտէ վէ Համպուրկտա միւնազալար օլմուշ տըր: Գըրմըզլար եանի Պօլշէվիզլէր Բու

սիա ուսուլը Պօլշէվիզ օլմայանլարը ինթիխապտան մէն էթմէք իւզրէ հիւճմ էյլէմիչլէր վէ մուխալիֆլէր եանի ճիւմհիւրիյէթ Փըրգասը ատէմլէրի գարըն գօյուպ գալղա պաշլամըլ տըր: Փօլիսլէր եէթիչիպ էօնիւնիւ ալանա գատազ Համպուրկտա պիր վէֆաթ վէ 15 աղըր եարալը վէ 200 խաֆիֆ եարալը օլմուշ տըր: Պէրլինտէ չափուզ էօնիւ ալընմըլ տըր: Ալաման պահրիյէ Ամիրալը Չանքէր իսթիֆա էյլէտի: Լէհման իսմինտէ պիր պահրիյէ գապիթի 25 միլիօն մարք իւրսըզլամըլ տըր. պիր միլթէխասսընըն եազաղընա կէօրէ Ալամանիատա 160 պին նիզամի աքէր վար: Իհթիյաթ գապիթլէր 15 ալ, գապիթլէր 10 ալ, փիյատէ 10 ալ թալիմ օլուրլար: Պուստան մատա պիր չօզ չիրքէթլէր վար քի աքէրի թալիմ եափարլար վէ Ալամանիա նէ զէման իսթէրսէ 5 միլիօնուզ օրտու չըգարա պիլիւր: 7000 սիլահ Փապրիզալարընտան 20սի իշէյօր, 1500 հափաի թէյյարէ խաթթը վար իմիչ:— Ալամանիանըն Մօսկօվա սէֆիրի Գօնթ Բանցցալ վէֆաթ էյլէտի: Պու գաթ հարպ էսնասընտա Նօրվէկիտա օթուրուպ՝ Բուսիա ինթիլալընը հազըրլատը քի Բուսիա հարպտան չըգսըն վէ Ալամանիա նուֆուզը ալթընա կիրսին: Լէնինին մուվաֆֆազիյէթինէ չօզ եարտըմ էյլէտի: Սօնրատա եինէ Բուսիայը էլտէ թուլմազ իշիւն Ալամանլար 500 միլիօն մարգ իսթիզըրազ վէրտիլէր: Բանտցալըն վէֆաթըլա Ալամանլար պէօլիւք պիր ատէմ զայպ էթտիլէր:

Իթալիա մէպուսանը տաղըլաճազ վէ եէնի ուսուլտա ինթիխապ իճրա էտիլէճէք տիր: Պու մէճլիս Յաշիսթ պէօլիւք մէճլիս օլուպ՝ 1. Բէնտի սէլահիյէթլէրինի թային էտէճէք: 2. Ամէշէ իլէ սէրմայէնին ալազասընը թային էտէճէք: 3. Վիլայէթ գանուսլարը եափաճազ: 4. Միլլի արազիինն անձեռնմիլի օլմասընա գարար վէրէճէք տիր:— Իթալիանլար տախի Աֆրիզա միւսթէմէքէլէրինտէն հիսսէ իսթէյօրլար: Մուսօլիինի Սթանպօլտա Իթալիանլարա կէօսթէրիլէն իլթիֆաթ իշիւն մէմնուսիյէթինի պէյան էյլէմիչ տիր:

Բուսիանըն սապիթ օրտուսը 562 պին քիշի իմիչ: Հարպիյէ նազըրը Վօրօջօֆըն տէտիլինէ կէօրէ օրտու տիւնեանըն էն մուսթազամը տէրէճէսինէ եէթիչմիչ տիր: Օրտուտա թալիմ ութէրպիյէյէ էհէմմիյէթ վէրիլիօր: Հէր թապուրըն զազէթասը վէ գրաաթխանէսի վար տըր:

5000 օրտու զագէթասը վէ 7000 գրաաթխանէ վար իմիշ: Օրտունըն 350 պինի Գօմմիւնիսթ տէյիւ իմիշ: Էվվէլճէ օգուլուպ եազմազ պիւմէյէն եիւզտէ 65 իքէն շիմտի եիւզտէ 40ա էնմիշ տիր: Գատընլարտա տախի օգուլուպ եազմազ իլէրի կիտիյօր: Ասքէրլէր սօգազտա գապիթի սէլամլամազ իմիշլէր: Թապուրտա գանուն սըգը իմիշ:— Ձիչէրին խասթա օլուպ՝ 3 այ իչիւն սանիթօրիյուլմա կիթմիշ տիր:— 50 ինկիլիզ գարըլարը Բուսիայա կիթմիշլէր քի շէվիզ թալիմինի մէշգ էտիպ անլասընլար:

Վէնիզէլուրն պէօյլէք պիր էքսէրիյէթ իլէ պաշ վէքիւ սէչիւմէսի կէրէք Եոնանիսթանըն վէ կէրէք ումում Պալզան իչլէրինին էհէմմիյէթինի արթըրմըշ տըր: Իքի սէնէ էվվէլ Փանկալօս տիւշտիւլիւնտէ Եոնան մէպուսանը իքիյէ թագսիմ օլմուշ խտի, շէօյլէքի ճիւհիւրիւյէթ վէ գրալիյէթ թարաֆտարլարը պիրպիրինի շիւրիւտիւյօր իտի: Վէնիզէլուրն ինթիխապըլլա ճիւհիւրիւյէթ սապիթ օլմուշ վէ թէքմիլ գուվվէթ քէնտինին էլինտէ տիր: Եոնանիսթանըն սիյասի վէ մալիյէ պիւհրանընտան գուր թուլաճաղը մէմուլ օլունույօր: Շիմտի Պալզան գօմշուլարը իլէ պիր սուհհ ահտնամէսի եափմաղա չալըճաճազ տըր: Օ՝ փրաթիք պիր տէօվլէթ ատէմի օլուպ՝ իլք տէֆա իթալիա իլէ ուլուշմաղը գարար էյլէտի վէ տօղրու Բօմայա կիտիպ Մուսօլինի իլէ պիր տօսթլուզ ահտնամէսի իմզալատը: Ահտնամէ տէօրթ պէնտտէն իպարէթ օլուպ՝ իթալիա վէ Եոնան պիր պիրինէ գարըլ պիթարաֆ գալաճազ վէ միւլթէրէք տիւշմէնէ գարըլ սէպէպլէրի տէֆ էտէճէքլէր: պու եօլ իլէ շարգի Աք Տէնիզ մէսէլէրինտէ միւլթէֆիզ իչլէյէճէքլէր: Եոնան իլէ իթալիա արասընտա էն մուհիմ մէսէլէ 12 ատալար տըր քի պու ատալարըն էհալիսի Բում իքէն տէ իթալիա անլէրի թիւրքլէրտէն գապթ էյլէտի իտի: Շիմտիլէք Վէնիզէլու օ մէսէլէլէրի գարըլտըրմայօր: Անճազ օնլարա էյի մուամէլէ օլաճաղընը սէօյլէյօր: Վէնիզէլու օրատան Փարիզէ կիթմիշ տիր վէ Պէլլրատա տախի կիտէճէք տիր: Շիւպհէսիզ մուհիմ մէսէլէլէր գօնուշաճազ տըր: Վէնիզէլու թիւրք խարիճիյէ նաղըրընա տախի մէքթուպ եազմըշ տըր վէ թէվֆիզ Բիւշտի պէյ իլէ կէօրիւշէճէյի սէօյլէնիյօր: Վէնիզէլու թիւրքիա իլէ տախի պիր անլարըլա կէլէպիլէճէյինի պիւտիւրմիշ տիր: Աթինտա պիր Գօմմիւնիսթ նիւմայիշի օլտու վէ պիր փօլիս գաթլ օլուպ, 4 եարալը

վար տըր:— Եոնանիսթանտաքի տանկ խասթալըղը տէֆ օլմուշ տըր, լաքին միլիօնլարճա տըրաթմի գիյան օլմուշ, թիճարէթ վէ եէյէճէքլէր եիւզիւնտէն:

Սէրպիատա տախի վազիյէթ էյի տէյիւ տիր: Մէպուսանտա իւշ մէպուսը գաթլ էտէնլէրի միւտաֆաա էթմէք իչիւն Սըրպլար փարա թօփլալըպ՝ Ֆրանսատան մէշհուր պիր ալօգաթ կէթիւրիյօրլար: Պու օլ պիր իրուլաթ ճիւսինին գօրընա կիտիյօր: Պու իքի ճիւս էհալիյի վէ մէպուսարը պիր արատա սազլամազ վէ մէմլէքէթի պիր տախիլի կիւնլիւյէ գօյմամազ իչիւն գրալ պիւլթիւն գուվվէթի իլէ չալըլըյօր: Եոնան իթալիա տօսթլուզ ահտնամէսի Պէլլարատ հիւքիւմէթինին խօշընա կիթմէմիշ տիր: Վէնիզէլու Սըրպլար իլէ պիր իթիւլաֆա չալըլաճազ տըր:

Արնալուտլար Ահմէտ Չօկուլը փատիշահ նասպ էթտիլէր: Պու իթալիան թէէսիւրի իլէ օլմուշ տըր: Շէօյլէ քի տախիա իթալիան թարաֆտարը պիրի օրտա պուլունսուն: իթալիա գրալընը գըղլարընտան Փրէնսէս Ճիօվանիյի տախի Արնալուտ գրալընա վէրմէք սէօղիւ վար տըր, լաքին Ահմէտ Չօկու միւլալիման տըր: Արնալուտլուգտա իսեան վէ իիթիլալ վար տըր: Ահմէտ Չօկու տըլարը չըգաճայօր, ասքէր իլէ մուհաթ տըր: Գաթօլիք Արնալուտլար տա քէնտինի իսթէմէյօրլար: Սէրպ հիւքիւմէթի անը հալա թանըմատը:

Երուսաղէմտէն պիւտիւրիլիյօր քի Վէհապիլէր 20 պինլիք մուհարիպլէր իլէ Իրազա վէ Անդր-Յորդանան հիւճմ էտիյօրլար: Պու գուվվէթ Մաանտան 250 միլ շարգտա ճուֆի տէնիլէն մահալտէ իմիշ. վէ Անդրա Շամմար աչիլէթլէրինտէն իմիշլէր: Էօյլէ զանն օլունույօր քի պիր իքի հաֆթատան օրատա հարպ օլաճազ տըր:— Ահմէտ հիւքիւմէթի շիմտիյէ գատար Իրազըն իսթիզլալիյէթինի վէ գրալ Ֆէյզալը թա նըմամըշ տըր վէ ինկիլիզ միւլէսիլլէրի իլէ ալազա էտիյօր: Պու տէֆա Պաղտատ մէպուսանընտա պու եօլտա սիւվալա պաշ վէքիլ՝ միւլաքէրէյէ ճէրէյան էթտիլինի պիւտիւրմիշ տիր: Մըսըրտա տախի էհալի ֆէսի գալտըրըպ՝ չափա գօյմաղա պաշլամըշ տըրլար:

Մաքէն զագէթասը Գէմալ փաշանըն քէնտի քէնտինի փատիշահ իլան էտէճէյինի եաղըյօր: Հալ պու քի էնգարէ հիւքիւմէթի Ահմէտ Չօկու նըն գրալ իլան օլմասընա գարըլ տըր, վէ հալտ օնու թանըմամըշ տըր: Թիւրք սէֆիւրի կէրի

չաղըրլաճագ իմիշ: Թիւրքէր Արնաւուտլուգ-տա օլան սուլթանլարըն էմլաքընը իսթէյօր-լար: Պունլարըն իշինտէ Սուլթան Համիտէ ա-խտ կազ մատէնի տախի վար իմիշ:— Սթանպօլ-տա Վօրօնօֆ ուսուլը իւզրէ իւշ իսթիյար՝ մայ-մուն եռմուրթասը իւշ աշըլանմը վէ կէօյա կէնճլիք ալամէթի կէօսթէրիյօր իմիշէր: Սեպտ. 18տէ Իզմիրտէ եինէ պիր զէլզէլէ օլմուշ տըր:

### ԱԶԳԱՅԻՆ ԽԱՊԵՐԼԵՐ

Նանսէն ձէմիյէթ ի Ագվամտա Հայ դաղ-թականլարըն Հայաստանա նագլի իշին փարա վէրլմէսինէ տաիր վատ ալմը տըր: Ինկիլթէր-րա վէ Իթալիա դարչը գօյօրլար:— Երուսաղէմ-տէ Օրմանեան Սրբազանըն թէրճիւմէ ի հալի հաղըրլանըյօր:— Արնաւուտլուգ հիւքիւմէթի 20 ֆամիլեա իփէքճի Հայլար իսթէյօր քի օրա-տա իփէք իշին իւշրի կէօթիւրսինէր:— Եռ-նանիսթան ազգային վարչութիւնը Վէնէզէլոսա թէպրիք թէլէկրաֆը չէքմիշ վէ ճէվապ ալմը տըր: Վէնիզէլոս Հայլարա իշթիրաքը հիսսինի պէյան էթմիշ տիր:— Պէյրուստա իքի սէնէ էվ-վէլ գաթլ օլունմուշ օլան Վարդապետեանըն ին-թիգամընը ալմազ վէ Աղազարեանըն էօլտիւրմէք իւզրէ իւշ կէնճլէր Թարապուլուսա եօլլանըլմը տըր: Պունլարա Դանապուլթիւն կէօյա 200 լի-րա վատ էյլէմիշ, սուի գաստը իճրա էթմէք ի-շին: Պունլար Կ. Ալըզեան, Բեհաճէճեան, Ա. Արսլանեան իսթիտէ իւշ Այնթապլը իմիշէր վէ փօլիս մէսէլէյի անլայըպ, Կարապետ Ալըզեա-նը տէրտէսթ էյլէմիշ, օլ պիր իքի գաշըն տըր-լար:— Հալէպին սըհհիյէ գօմիսէրի Տօզթ Լը-րա վէ մուսլիմի Տօզթ. Միքայէլեան Հալէպ չը պանընա պիր իլաճ պուլմուշլար, պիր մէհէմ իւշ օ սաղալըյօր իմիշ:— Լէնինականտա սապօն ֆապրիգասընտան սէնէվի 28 պին փութ սապօն չըզըյօր իմիշ:— Նանսէն փասափօրթը իւշ Հայ-լար եօլնուլուգ էտէպիլէճէլէր տիր: Օնլարը վիզէ էթմէք իշին գօնսօլօլար թային օլունա-ճագ տըր: Գեր. Գ. Արսլանեան Սրբազան Լիօն Հայլարընա առաջնորդ թային օլունմուշ տըր:— Եռնանիսթանտա ֆիքս կայանընտա պազը Հայլար սէրիօշ օլուպ՝ փօլիսէ հիւճմ էյլէմիշ-լէր վէ պազըլար տէրտէսթ օլմուշ տըր:— Պուէ-նէս Այրէստէ 55 որբուհիլէր պիր միուլթիւն թէշ քիլ էյլէմիշէր տիր:— Նախիջևանտա Անաստ-ուածլար պիր գօնֆէրանս եափմըլար վէ անտէ

20 մուրախսա վէ պիր չօգ միւսաֆիրլէր հա-ղըր իմիշ: Պու միուլթիւնը 750 ազասը վար ի-միշ:

### ԱՐԱՆԸԼԵՑՈՐ

Ան ալ Հարունիյէլի Յակոբ Հալէպլեանըն (50-55 սիննինտէ) էտէսինի պիրատէրի Արգա-րըն օղլու Մովսէս Հալէպլեան պիրմէք իսթէր: Մովսէսին էտէսի տիր:

P. B. 567, Beiruth, Syria

### STATEMENT OF THE OWNERSHIP, MANAGEMENT, CIR- CULATION, ETC., REQUIRED BY THE ACT OF CONGRESS

OF AUGUST 24, 1912.

of The RAHNUMA

Published Bi-Weekly

For October 1, 1928

State of New York

County of New York.

Before me, a Notary Public in and for the State and county aforesaid, personally appeared H. K. Krikorian, who, having been duly sworn according to law, deposes and says that he is the Editor of the Rahnuma and that the following is, to the best of his knowledge and belief, a true statement of the ownership, manage-ment, etc., of the aforesaid publication for the date shown in the above caption, required by the Act of August 24, 1912, embodied in section 411 Postal Laws and Regulation, to wit:

1. That the names and addresses of the publisher, editor, managing editor, and business managers are:

Publisher: H. K. Krikorian, 180 Lexington Ave., New York, N. Y. Editors: H. K. Krikorian and A. S. Nakashian, 180 Lexington Ave., New York, N. Y.

Managing Editor: H. K. Krikorian, 180 Lexington Ave., New York, N. Y.

Business Manager: H. K. Krikorian, 180 Lexington Ave., New York, N. Y.

2. That the owner is: H. K. Krikorian, 180 Lexington Ave., New York, N. Y.

3. That the known bondholders, mortgagees, and other security holders owning or holding 1 per cent or more of total amount of bonds, mortgages, or other securities are: none.

4. That the two paragraphs next above, giving the names of the owners, stockholders, and security holders, if any, contain not only the list of stockholders and security holders as they appear upon the books of the company but also, in cases where the stockholder or security holder appears upon the books of the company as trustee or in any other fiduciary relation, the name of the person or corporation for whom such trustee is acting, is given; also that the said two paragraphs contain statements embracing affiant's full knowledge and belief as to the circumstances and condi-tions under which stockholders and security holders who do not appear upon the books of the company as trustees, hold stock and securities in a capacity other than that of a bona fide owner; and this affiant has no reason to believe that any other person, association, or corporation has any interest direct or indirect in the said stock, bonds, or other securities than as so stated by him.

H. K. KRİKORIAN

Sworn to and subscribed before me this 5th day of Oct. 1928.

WILLIAM M. CREGAN

Notary Public, New York County Clerks No. 256, Registers No. 0-255.

(My Commission expires March 30, 1930.)